

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 28.6.2000
COM (2000) 379 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Ατζέντα κοινωνικής πολιτικής

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι ευρωπαϊκές κοινωνικές πολιτικές έχουν διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στη δημιουργία της οικονομικής ισχύος της Ευρώπης, με την ανάπτυξη ενός μοναδικού στο είδος του κοινωνικού προτύπου. Το πρότυπο αυτό αποδείχθηκε ευέλικτο αλλά και δυναμικό κατά την αντιμετώπιση των ραγδαίων αλλαγών που σημειώθηκαν τις τελευταίες δεκαετίες στην οικονομία και την κοινωνία της Ευρώπης.

Στη σύνοδο κορυφής στη Λισσαβόνα εντοπίστηκε ένα νέο σύνολο προκλήσεων που πρέπει να αντιμετωπιστούν, έτσι ώστε να καταστεί η Ευρώπη η "να καταστεί η Ευρώπη η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία που θα βασίζεται στη γνώση, ικανή να προσφέρει βιώσιμη ανάπτυξη, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή".

Η παρούσα ατζέντα για την κοινωνική πολιτική αποτελεί τμήμα της ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής προσέγγισης για την επίτευξη της οικονομικής και κοινωνικής ανανέωσης που σκιαγραφήθηκε στη Λισσαβόνα. Συγκεκριμένα, επιδιώκει τη θετική και δυναμική αλληλεπίδραση ανάμεσα στην οικονομική πολιτική, την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική και την επίτευξη μιας συμφωνίας που θα κινητοποιεί όλους τους κύριους παράγοντες προκειμένου να εργαστούν από κοινού για την επίτευξη του νέου στρατηγικού στόχου.

Στο επίκεντρο της ατζέντας βρίσκεται ο εκσυγχρονισμός του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου και η μετατροπή σε συγκεκριμένες δράσεις των πολιτικών δεσμεύσεων που έγιναν στη Λισσαβόνα.

Στην ατζέντα σκιαγραφούνται μια σειρά ενεργειών:

- ορισμένες αποσκοπούν στην αξιοποίηση του δυναμικού που διαθέτει η Ευρώπη όσον αφορά την πλήρη απασχόληση, με τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας, την πρόβλεψη και τη διαχείριση αλλαγών, την προσαρμογή στο νέο εργασιακό περιβάλλον, την αξιοποίηση του δυναμικού που προσφέρει η οικονομία που βασίζεται στη γνώση και την προώθηση της κινητικότητας·
- άλλες ενέργειες επικεντρώνονται στον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της κοινωνικής προστασίας, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, την ενίσχυση της ισότητας των φύλων και των θεμελιωδών δικαιωμάτων καθώς και στην καταπολέμηση των διακρίσεων·
- υπάρχουν επίσης πρωτοβουλίες που επικεντρώνονται στην προετοιμασία για τη διεύρυνση και την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας, όπως επίσης και στην αξιοποίηση του κοινωνικού διαλόγου για την αντιμετώπιση των διαφόρων προκλήσεων.

Ενώ δεν είναι όλες οι προτεινόμενες δράσεις νέες, εκείνες που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη έχουν επαναπροσδιοριστεί, σύμφωνα με τις πολιτικές κατευθύνσεις που δόθηκαν στη Λισσαβόνα. Μια ακόμη καινοτομία είναι αυτή της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού, η οποία έως τώρα εφαρμοζόταν στον τομέα της απασχόλησης και πλέον μπορεί να εφαρμόζεται και σε άλλες κοινωνικές πολιτικές. Έτσι θα εξασφαλιστεί μια πιο ποιοτική και, όπου χρειαστεί, πιο ποσοτική παρακολούθηση των στόχων που έχουν συμφωνηθεί.

Η ατζέντα θα προσφέρει σημαντικά στοιχεία για τη σύνταξη της ετήσιας συνθετικής έκθεσης που ορίζει το Συμβούλιο της Λισσαβώνας.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	6
1.1	Εισαγωγή	6
1.2	Επίτευξη του νέου στρατηγικού στόχου	6
1.3	Αξιοποίηση προηγούμενων εμπειριών - προετοιμασία για το μέλλον	9
2.	ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	10
2.1	Απασχόληση	10
2.2	Η οικονομία που βασίζεται στη γνώση	13
2.3	Η κοινωνική κατάσταση	13
2.4	Διεύρυνση	15
2.5	Διεθνοποίηση	15
3.	Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	16
3.1	Προώθηση της ισότητας	16
3.2	Παράγοντες	17
3.3	Μέσα	17
4.	ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ	18
4.1	ΠΛΗΡΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	18
4.1.1	Για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας	18
4.1.2	Πρόβλεψη και διαχείριση των αλλαγών και προσαρμογή στο νέο εργασιακό περιβάλλον	20
4.1.3	Αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η οικονομία της γνώσης	22
4.1.4	Προώθηση της κινητικότητας	23
4.2	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	24

4.2.1	Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της κοινωνικής προστασίας.....	24
4.2.2	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης.....	24
4.2.3	Προώθηση της ισότητας των φύλων.....	25
4.2.4	Ενίσχυση θεμελιωδών δικαιωμάτων και καταπολέμηση των διακρίσεων....	26
4.3	ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΣΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ.....	27
4.3.1	Στόχος.....	27
4.3.2	Δράση.....	28
4.4	ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ.....	28
4.4.1	Στόχος.....	28
4.4.2	Δράση.....	28
4.5	ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	29
4.5.1	Στόχος.....	29
4.5.2	Δράση.....	29
5.	ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ.....	29
6.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	30

1. ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1.1 Εισαγωγή

Τον προηγούμενο Φεβρουάριο, η Επιτροπή ανακοίνωσε ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ένα πενταετές πρόγραμμα δράσης για την περίοδο 2000-2005, με στόχο τη "διαμόρφωση μιας νέας Ευρώπης". Μέρος αυτού του προγράμματος αποτελεί η θέσπιση μιας νέας ατζέντας για την οικονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης, που θα βασίζεται στην ιδέα της πλήρους απασχόλησης, του οικονομικού δυναμισμού και της μεγαλύτερης κοινωνικής συνοχής και δικαιοσύνης. Η αιτιολόγηση του στόχου αυτού έγινε κατά την προετοιμασία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβώνας, το οποίο κατέληξε σε μια πολιτική συμφωνία υψηλότατου επιπέδου για τη θέσπιση μιας μακροπρόθεσμης ατζέντας.

Συγκεκριμένα, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις δεσμεύτηκαν να εργαστούν για την επίτευξη του **νέου στρατηγικού στόχου** για την επόμενη δεκαετία: "να καταστεί η Ευρώπη η πλέον ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία που θα βασίζεται στη γνώση, ικανή να προσφέρει βιώσιμη ανάπτυξη, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή". Η επίτευξη αυτού του στόχου απαιτεί μια στρατηγική που θα αποβλέπει στον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου, στην επένδυση στον άνθρωπο και στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Για το σκοπό αυτό, στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που συνήλθε στο Feira και στη Λισσαβόνα ζητείται από την Επιτροπή η έκδοση ανακοίνωσης για μια νέα ατζέντα κοινωνικής πολιτικής. Η ανακοίνωση αυτή θα συζητηθεί στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Νίκαια, το Δεκέμβριο του 2000.

Η προετοιμασία της ατζέντας αποτέλεσε αντικείμενο ευρύτατων διαβουλεύσεων και διαλόγου με τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων, των ΜΚΟ και των συμβουλευτικών επιτροπών.

1.2 Επίτευξη του νέου στρατηγικού στόχου

Στόχος της ατζέντας είναι η ανάπτυξη μιας εκτενούς και συνεκτικής προσέγγισης εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων που απορρέουν για την κοινωνική πολιτική από το δραστικό μετασχηματισμό της ευρωπαϊκής οικονομίας και κοινωνίας. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις αλλαγές που προκύπτουν από την οικονομία που βασίζεται στη γνώση, οι οποίες επιδρούν στην επαγγελματική και ιδιωτική ζωή όλων των πολιτών της Ευρώπης. Οι ίδιες όμως προκλήσεις προσφέρουν και τρομερές δυνατότητες. Η ατζέντα αποτελεί μέρος μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αποσκοπεί στην οικονομική και κοινωνική ανανέωση. Βασίζεται στις εισηγήσεις της Επιτροπής στη σύνοδο κορυφής στη Λισσαβόνα και επιδιώκει την πλήρη αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων που προσφέρουν οι αλλαγές, αντιμετωπίζοντας ταυτόχρονα τα μειονεκτήματά τους.

Η σύνοδος κορυφής στη Λισσαβόνα επεσήμανε τη σχέση ανάμεσα στην οικονομική ισχύ και το κοινωνικό πρότυπο της Ευρώπης. Επεσήμανε επίσης τις αδυναμίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κυρίως όμως θέσπισε τις παραμέτρους της οικονομικής και κοινωνικής ατζέντας της Ευρώπης για την επόμενη δεκαετία. Στο μέλλον, η βασική αρχή της νέας ατζέντας για την κοινωνική πολιτική θα είναι η ενίσχυση του ρόλου της **κοινωνικής πολιτικής, ως παραγωγικού παράγοντα.**

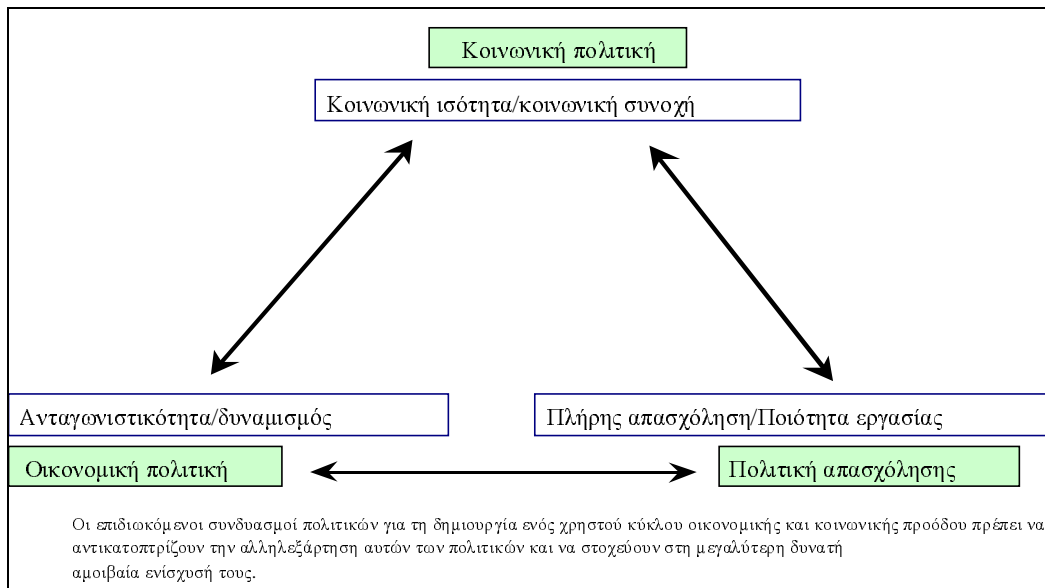
Οι περισσότερες κοινωνικές δαπάνες στον τομέα της υγείας και της εκπαίδευσης συνιστούν επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό, με θετικές επιδράσεις. Μπορεί λοιπόν να υπάρξει μια θετική αμοιβαία επίδραση ανάμεσα στην κλίμακα αυτών των δαπανών και στο επίπεδο παραγωγικότητας, στις χώρες που αυτές σημειώνονται. Οι κοινωνικές παροχές στον τομέα των συντάξεων και της κοινωνικής ασφάλισης όχι μόνο συμβάλλουν στην εξισορρόπηση και την ανακατανομή των εισοδημάτων κατά τη διάρκεια του βίου και μεταξύ όλων των κοινωνικών ομάδων, αλλά προωθούν και τη βελτίωση της ποιότητας στην απασχόληση, με τα οικονομικά πλεονεκτήματα που αυτό συνεπάγεται.

Επομένως, δεν αποτελεί έκπληξη ότι τα επίπεδα των κοινωνικών δαπανών είναι παρόμοια στις διάφορες αναπτυγμένες οικονομίες - π.χ. 24% του ΑΕΠ στις ΗΠΑ, 26% στη Δανία, 27% στο ΗΒ. Οι κύριες διαφορές ανάμεσα στις ΗΠΑ και την ΕΕ δεν συνίστανται στο επίπεδο των δαπανών, ως ποσοστό του ΑΕΠ, αλλά στις μεθόδους χρηματοδότησης. Τα περισσότερα συστήματα στην ΕΕ χρηματοδοτούνται κυρίως μέσω της φορολογίας, ενώ ένα μεγάλο μέρος των δαπανών στις ΗΠΑ καλύπτεται από εισοδήματα μετά την καταβολή φόρων: αυτό έχει αντίκτυπο στον τρόπο αντιμετώπισης ανισοτήτων.

Η Ευρώπη, διαθέτοντας μια αναπτυγμένη κοινωνική πολιτική, ανταγωνιζόταν και εξακολουθεί να ανταγωνίζεται με επιτυχία τον υπόλοιπο κόσμο - τόσο τις χώρες με υψηλή τεχνολογία όσο και αυτές με χαμηλούς μισθούς.

Στο παρελθόν, η κοινωνική πολιτική επέτρεπε στην Ευρωπαϊκή Ένωση να διαχειρίζεται διαρθρωτικές αλλαγές, ελαχιστοποιώντας τις αρνητικές κοινωνικές συνέπειες. Στο μέλλον, ο εκσυγχρονισμός του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου και η επένδυση στον άνθρωπο θα αποτελέσουν αποφασιστικούς παράγοντες για τη διατήρηση των ευρωπαϊκών κοινωνικών αξιών, όπως η αλληλεγγύη και η δικαιοσύνη, βελτιώνοντας ταυτόχρονα την οικονομική επίδοση. Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια η οικονομία των ΗΠΑ έχει ξεπεράσει αυτήν της Ευρωπαϊκής Ένωσης από πλευράς οικονομικής ανάπτυξης, κυρίως λόγω του χαμηλότερου συνολικά ρυθμού αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στην Ευρώπη. Οι δεσμεύσεις στη σύνοδο κορυφής στη Λισσαβόνα παρέχουν την πολιτική βάση για την ανάπτυξη μιας εκτενούς στρατηγικής για την αμοιβαία ενίσχυση της οικονομικής και της κοινωνικής πολιτικής.

Η ατζέντα έχει ως στόχο την εξασφάλιση της θετικής και δυναμικής αλληλεπίδρασης ανάμεσα στην οικονομική και την κοινωνική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης, όπως επίσης και την επίτευξη πολιτικής συμφωνίας για την κινητοποίηση όλων των κύριων παραγόντων, προκειμένου να εργαστούν από κοινού για την επίτευξη του νέου στρατηγικού στόχου.

Η επίτευξη βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης, με μείωση του πληθωρισμού και εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών, είναι αποφασιστικής σημασίας για την αύξηση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής. Ο φορολογικός συντονισμός σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελεί σημαντική στοιχείο για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και διαδραματίζει κεντρικό ρόλο όσον αφορά την αποφυγή μείωσης των φορολογικών εσόδων, λόγω επιζήμιου φορολογικού ανταγωνισμού. Ο καθορισμός ορθών στόχων για την κοινωνική προστασία είναι σημαντικός για την προσαρμογή της οικονομίας στις αλλαγές και για την παροχή ενός αποτελεσματικού και καλά καταρτισμένου εργατικού δυναμικού. Η εκπαίδευση και κατάρτιση υψηλής ποιότητας, στην οποία όλοι θα έχουν πρόσβαση, ενισχύει την κοινωνική ένταξη και την ανταγωνιστικότητα. Η αύξηση του ποσοστού απασχόλησης θα συμβάλει στην οικονομική βιωσιμότητα των συστημάτων κοινωνικής προστασίας. Η κοινωνική συνοχή αποτρέπει και ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο μη επαρκούς αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού. Η διαχείριση της αλληλεξάρτησης των πολιτικών πρέπει να οδηγήσει σε ένα "συνδυασμό πολιτικών" που θα συμβάλλει στη βιώσιμη οικονομική και κοινωνική πρόοδο.

Για την επιτυχή αντιμετώπιση των τεχνολογικών και κοινωνικών αλλαγών, απαιτείται ο εκσυγχρονισμός και η βελτίωση του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου, για την ενίσχυση του οικονομικού δυναμισμού και την εισαγωγή μεταρρυθμίσεων που θα οδηγούν στη δημιουργία απασχόλησης. Η επίδοση της Ευρώπης σε μια διεθνοποιημένη οικονομία επηρεάζεται από την ποιότητα αλλά και την προστιθέμενη αξία των αγαθών και των υπηρεσιών που αυτή παράγει και προσφέρει. Στο πλαίσιο αυτό, η περαιτέρω ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς και η μεταρρύθμιση των αγορών αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίου, όπως θεσπίστηκε στη σύνοδο κορυφής στο Κάρντιφ θα είναι αποφασιστικής σημασίας. Η βελτίωση της ποιότητας της εργασίας οδηγεί στη βελτίωση της ποιότητας του αποτελέσματος της εργασίας, ενισχύοντας έτσι την ανταγωνιστική θέση των ευρωπαϊκών εταιρειών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να συνεχίσει να συνδυάζει την ύπαρξη καλών κοινωνικών συνθηκών με την υψηλή παραγωγικότητα και την παροχή υψηλής ποιότητας αγαθών και υπηρεσιών. Πρόκειται για ένα κύριο χαρακτηριστικό του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου. Η περισσότερη και καλύτερη απασχόληση, σε μια δυναμική και ανταγωνιστική οικονομία, ενισχύει την κοινωνική συνοχή. Οι προσπάθειες αυτοσυγκράτησης των κοινωνικών εταίρων όσον αφορά τους μισθούς διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διατήρηση ενός ευνοϊκού μακροοικονομικού περιβάλλοντος.

Η νέα ατζέντα κοινωνικής πολιτικής θα συμβάλλει στη διαμόρφωση της στρατηγικής της ΕΕ για μια βιώσιμη ανάπτυξη, που πρόκειται να θεσπιστεί στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Gothenburg το 2001. Για το σκοπό αυτό, η ανάλυση της διασύνδεσης που υπάρχει ανάμεσα στην οικονομική και την κοινωνική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης θα αποτελέσει μέρος των σχετικών εργασιών.

* * *

Η νέα ατζέντα για την κοινωνική πολιτική δεν επιδιώκει την εναρμόνιση των κοινωνικών πολιτικών. Επιδιώκει την επίτευξη κοινών ευρωπαϊκών στόχων και την αύξηση του συντονισμού των κοινωνικών πολιτικών στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς και του ενιαίου νομίσματος.

Επίσης, η υλοποίηση της ατζέντας δεν απαιτεί επιπλέον χρηματοδότηση αλλά, πόσο μάλλον, την αναδιάρθρωση των δημόσιων δαπανών, για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και την επένδυση στον άνθρωπο, όπως συμφωνήθηκε στη Λισσαβώνα και στο Feira.

Η ανοιχτή μέθοδος συντονισμού¹, όπως ορίστηκε στη Λισσαβώνα, θα συμπεριλαμβάνει όλους τους παράγοντες και θα παρέχει τα μέσα παρακολούθησης και συντονισμού των πολιτικών. Η νέα ατζέντα για την κοινωνική πολιτική θα συνεισφέρει σημαντικά στη σύνταξη της ετήσιας συνθετικής έκθεσης που ζήτησε το Συμβούλιο στη Λισσαβώνα.

Η ατζέντα καλύπτει την περίοδο έως το 2005. Πολλές ενέργειες που αναφέρονται στην ατζέντα καλύπτουν όλη αυτήν την περίοδο. Βέβαια, ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στα τρία πρώτα χρόνια. Προκειμένου να συμβαδίζει με το ρυθμό των αλλαγών στον οικονομικό και τον κοινωνικό τομέα, η ατζέντα πρέπει να διαθέτει επαρκή ευελιξία. Το 2003 θα υποβληθεί σε ενδιάμεση επισκόπηση. Στα πλαίσια αυτής της επισκόπησης θα εξεταστούν μελλοντικές, συγκεκριμένες ενέργειες για την υπόλοιπη χρονική διάρκεια της ατζέντας.

1.3 Αξιοποίηση προηγούμενων εμπειριών - προετοιμασία για το μέλλον

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει αναλάβει δεσμεύσεις από παλιά και έχει επιτύχει πολλά στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής. Από το 1970 έως σήμερα υποστηρίζει τις πολιτικές των κρατών μελών στον εν λόγω τομέα. Στα πλαίσια της αναθεώρησης των συνθηκών, η σχέση ανάμεσα στην οικονομική και την κοινωνική πολιτική των κρατών μελών έχει υποστεί σημαντικές αλλαγές.

Στις συνθήκες κατοχυρώνεται επίσης η αρχή της επικουρικότητας, η οποία, στον κοινωνικό τομέα, βασίζεται στην αλληλεπίδραση τόσο μεταξύ κοινοτικού και εθνικού επιπέδου - συμπεριλαμβανομένου του περιφερειακού και του τοπικού - όσο και μεταξύ κοινωνικών εταίρων και δημόσιων αρχών σε όλα τα επίπεδα.

Τα πρόσφατα προγράμματα κοινωνικής δράσης, της δεκαετίας του '90, ακολούθησαν μια ατζέντα που είχε ως επίκεντρο την απασχόληση.

¹ Ο ανοιχτός συντονισμός των πολιτικών συμπεριλαμβάνει τη θέσπιση πολιτικών κατευθυντήριων γραμμών, την εισαγωγή σημείων αναφοράς και τη θέσπιση συγκεκριμένων στόχων και ενός συστήματος παρακολούθησης για την αξιολόγηση της προόδου, μέσω της επισκόπησης από ομόλογες ομάδες.

Η συνθήκη του Άμστερνταμ έδωσε μια νέα ώθηση στην ευρωπαϊκή κοινωνική πολιτική. Εισηγήαγε το νέο Τίτλο περί απασχόλησης και ενσωμάτωσε το κοινωνικό πρωτόκολλο. Εντόπισε νέους τομείς και μέσα δράσης στον εν λόγω τομέα και είχε ως αποτέλεσμα:

- τη συμπερίληψη της απασχόλησης στο επίκεντρο της ατζέντας για την οικονομική πολιτική της Ένωσης και την αναγόρευσή της σε θέμα κοινού ενδιαφέροντος, που αποτέλεσε την απαρχή του ανοιχτού συντονισμού των πολιτικών σε θέματα απασχόλησης και αγοράς εργασίας. Αυτή η νέα κοινοτική πολιτική ενισχύθηκε με τη στρατηγική που θεσπίστηκε στη σύνοδο κορυφής στο Λουξεμβούργο·
- την απαίτηση από τα κράτη μέλη και την Κοινότητα για καλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέπεια και να βελτιωθεί η συνεργασία·
- την αξιοποίηση του Τίτλου περί κοινωνικής πολιτικής της συνθήκης, με τη διεξαγωγή συλλογικών διαπραγματεύσεων μεταξύ των κοινωνικών εταίρων·
- την εφαρμογή πρωτοβουλιών για νέα θέματα της συνθήκης, όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός και η καταπολέμηση των διακρίσεων·
- τον καθορισμό ως κοινοτικού στόχου της ισότητας ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Εφόσον εγκριθεί, η εισήγηση της Επιτροπής στην τρέχουσα διακυβερνητική διάσκεψη και κυρίως η πρόταση για επέκταση της ψηφοφορίας με ειδική πλειοψηφία, θα έχει συνέπειες για τη μελλοντική ανάπτυξη της κοινωνικής πολιτικής. Εξίσου σημαντικός για τη μελλοντική κοινωνική πολιτική μπορεί να είναι ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

* * *

2. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Κατά την προετοιμασία της συνόδου κορυφής στη Λισσαβόνα, η Επιτροπή υπέβαλε μια σειρά εγγράφων, στα οποία γινόταν μια εις βάθος ανάλυση της οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης στην Ευρωπαϊκή Ένωση². Οι εν λόγω αναλύσεις χρησιμοποιούνται ως αφετηρία στην παρούσα ανακοίνωση.

2.1 Απασχόληση

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά την ενίσχυση των οικονομικών της βάσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Παρ' όλα αυτά, το ποσοστό

² Τα κείμενα που υποβλήθηκαν ήταν τα ακόλουθα: "Σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα - Ημερήσια διάταξη για την οικονομική και κοινωνική ανανέωση της Ευρώπης" (κύρια εισήγηση της Επιτροπής) "e-Europe - Κοινωνία των πληροφοριών για όλους" (COM (1999) 687 τελ.)·"Κοινοτικές πολιτικές για την υποστήριξη της απασχόλησης" (COM(2000) 78 τελ.) "Να οικοδομήσουμε μια Ευρώπη χωρίς αποκλεισμούς" (COM (2000) 79 τελ.) "Κοινωνικές τάσεις: Προοπτικές και προκλήσεις (COM(2000) 82 τελ.) "Στρατηγικές για τις θέσεις εργασίας στην κοινωνία της πληροφορίας" (COM (2000) 48 τελ.) "Οικονομική μεταρρύθμιση: Έκθεση για τη λειτουργία των κοινοτικών αγορών προϊόντων και κεφαλαιαγορών" (COM(2000) 26 τελ.).

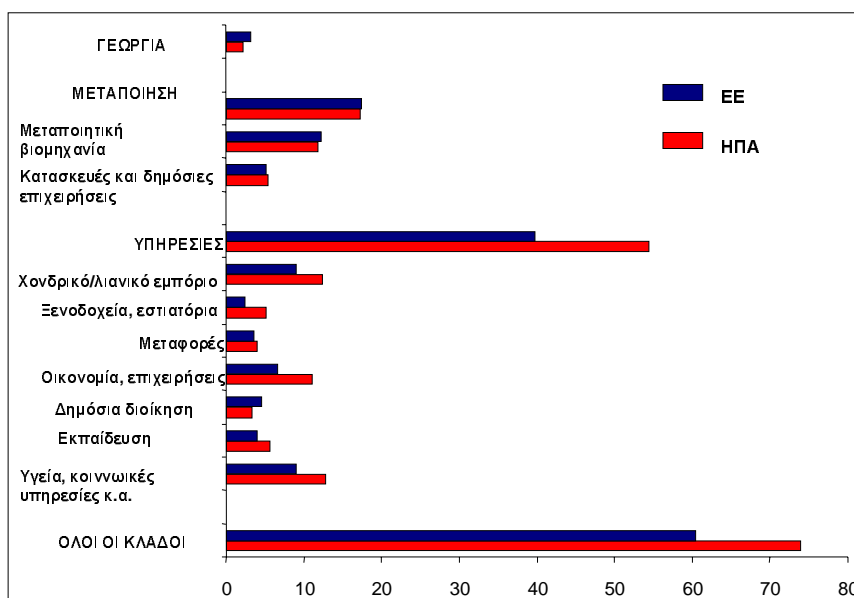
ανεργίας παραμένει απαράδεκτα υψηλό. Σήμερα, το 9% του ευρωπαϊκού εργατικού δυναμικού είναι άνεργο. Ο μέσος όρος απασχόλησης το 1999 ήταν μόνο 62%.

Η απασχόληση παραμένει σχετικά χαμηλή σε ορισμένες δραστηριότητες - όπως η παροχή υπηρεσιών. Η συμμετοχή στην απασχόληση των γυναικών και ορισμένων ομάδων όπως οι ηλικιωμένοι και τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι πολύ χαμηλή. Στην εισήγηση της Επιτροπής στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβώνα εντοπίζονται με σαφή στοιχεία τα κύρια χαρακτηριστικά του ελλείμματος που παρουσιάζει η Ευρώπη στον τομέα της απασχόλησης. Αυτά είναι:

- Η ψαλίδα στον τομέα των υπηρεσιών - η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει ένα πολύ χαμηλότερο επίπεδο απασχόλησης στον τομέα των υπηρεσιών, απ' ό,τι οι ΗΠΑ.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει ένα τεράστιο δυναμικό απασχόλησης ουσιαστικά σε όλους τους τομείς παροχής υπηρεσιών

Διάρθρωση της απασχόλησης ανά κλάδο ΕΕ/ΗΠΑ

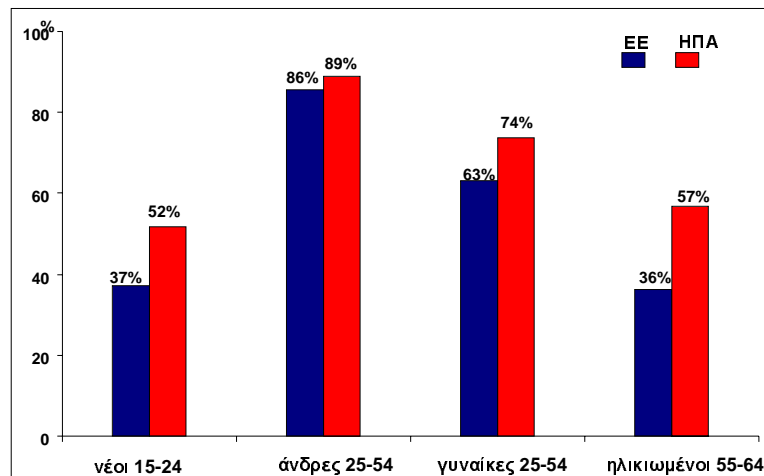
Πηγή: Eurostat 1997

541

- Η ψαλίδα ανάμεσα στα φύλα - στην Ευρωπαϊκή Ένωση εργάζονται οι μισές μόνο γυναίκες, ενώ στις ΗΠΑ εργάζονται τα δύο τρίτα.
- Η ψαλίδα ανάμεσα στις ηλικίες - το ποσοστό απασχόλησης ατόμων ηλικίας 55-65 ετών είναι πολύ χαμηλό.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει ένα τεράστιο δυναμικό απασχόλησης, κυρίως μεταξύ των γυναικών όλων των ηλικιών. Το δυναμικό αυτό είναι επίσης μεγάλο σε μεγαλύτερους σε ηλικία άνδρες

Ποσοστά απασχόλησης - ΕΕ-ΗΠΑ

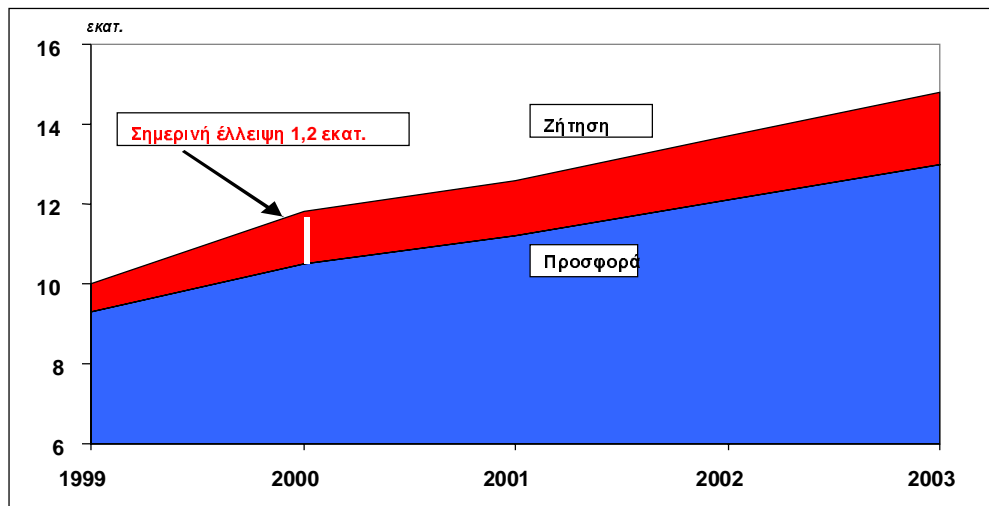
Πηγή: Eurostat 1999

542

- Η ψαλίδα των ειδικοτήτων - οι ανάγκες σε ειδικότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν καλύπτονται από την υπάρχουσα προσφορά. Αυτό ισχύει κυρίως στον τομέα της τεχνολογίας πληροφόρησης σε όλη την Ευρώπη.

Η έλλειψη ειδικοτήτων στις τεχνολογίες πληροφόρησης στην Ευρώπη αυξάνει

Ζήτηση και προσφορά ειδικοτήτων ΤΠ στην Ευρώπη

Πηγή: Int. Data Corp. 2000 ΕΕ + Νορβηγία και Ελβετία

- Η μακροχρόνια διαρθρωτική ανεργία - οι μισοί από αυτούς που δεν διαθέτουν εργασία είναι άνεργοι για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους.
- Οι έντονες περιφερειακές ανισότητες, τόσο στην Ευρώπη συνολικά όσο και σε κάθε κράτος μέλος - Τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

σημειώνονται στην Ανατολική Γερμανία, τη Γαλλία, τη Νότιο Ιταλία, την Ισπανία και την Ελλάδα. Το ποσοστό είναι υψηλότερο σε ορισμένες λιγότερο αναπτυγμένες, απομακρυσμένες και φθίνουσες βιομηχανικά περιφέρειες.

Τα τελευταία τρία χρόνια, η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση αποδείχτηκε ένα αποτελεσματικό εργαλείο για τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση των εθνικών αγορών εργασίας. Η ενίσχυση αυτής της στρατηγικής θα συμβάλλει ουσιαστικά στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Όπως διαπιστώνεται ήδη σε ορισμένα κράτη μέλη, από τη στιγμή που αυξάνει το επίπεδο απασχόλησης είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει προσφορά εργατικού δυναμικού που θα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της αγοράς, προκειμένου να υπάρχει μια βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και μια μη πληθωριστική μεγέθυνση.

2.2 Η οικονομία που βασίζεται στη γνώση

Πέρα από αυτές τις προκλήσεις, η Ευρώπη βρίσκεται πίσω από τις ΗΠΑ όσον αφορά την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, κυρίως του διαδικτύου. Βέβαια, οι πρωτοβουλίες για την e-Europe και την ανάπτυξη ευρωπαϊκής έρευνας προσφέρουν πολιτικές για την κάλυψη αυτής της ψαλίδας. Χρειάζεται να ληφθούν κατάλληλα μέτρα από όλους τους αρμόδιους παράγοντες, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, ώστε να μπορούν η κοινωνία και η οικονομία που βασίζονται στη γνώση να συμβάλλουν στην επίτευξη βιώσιμης οικονομικής μεγέθυνσης, αύξησης της απασχόλησης και μεγαλύτερης κοινωνικής συνοχής.

Αυτό σημαίνει εξασφάλιση της δυνατότητας πρόσβασης σε εργαλεία της κοινωνίας των πληροφοριών και παροχή βασικής κατάρτισης σε θέματα ΤΠΕ για την κάλυψη των αναγκών των πολιτών. Η αποτυχία αντιμετώπισης αυτών των θεμάτων μπορεί να οδηγήσει στη διεύρυνση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων στην Ένωση.

Η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, κυρίως ο εκσυγχρονισμός των δεξιοτήτων και η επέκταση της διαβίου μάθησης, είναι αποφασιστικής σημασίας στην οικονομία που βασίζεται στη γνώση. Επίσης, πολύ σημαντικός παράγοντας είναι η ίση πρόσβαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση και η ποιότητα αυτών, προκειμένου να δοθούν στους πολίτες πραγματικές δυνατότητες προετοιμασίας για τις ραγδαίες αλλαγές στις εργασιακές συνθήκες και για τις απαιτήσεις της οικονομίας που βασίζεται στη γνώση. Επιβάλλεται η εφαρμογή μιας συνολικής στρατηγικής και συγκεκριμένων προσπαθειών σε όλα τα επίπεδα. Η πρωτοβουλία "e-Learning" έχει ως στόχο την κινητοποίηση όλων των αρμόδιων παραγόντων και απαιτεί την προσαρμογή των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην κοινωνία που βασίζεται στη γνώση.

Δεδομένου ότι η οικονομία που βασίζεται στη γνώση θα είναι πολύ δυναμική, η βελτίωση των γνώσεων όσον αφορά τη λειτουργία της θα είναι αποφασιστικής σημασίας. Η έρευνα για τις συνθήκες ανάπτυξης της οικονομίας που βασίζεται στη γνώση θα συνδράμει στις προσπάθειες σε πολιτικό επίπεδο.

2.3 Η κοινωνική κατάσταση

Τα κοινωνικά συστήματα των κρατών μελών, τα οποία ομολογουμένως διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία μιας συνεκτικής κοινωνίας, αντιμετωπίζουν σήμερα μια σειρά κοινών και σημαντικών προκλήσεων, όπως η ανάγκη προσαρμογής στο μεταβαλλόμενο κόσμο της εργασίας, οι νέες οικογενειακές δομές, οι ανισότητες που εξακολουθούν να υπάρχουν μεταξύ των φύλων, οι δημογραφικές αλλαγές, οι αυξανόμενες εισοδηματικές ανισότητες και οι απαιτήσεις της οικονομίας που βασίζεται στη γνώση. Μακροπρόθεσμα, οι δημογραφικές

αλλαγές θα επηρεάσουν έντονα τη διάρθρωση της αγοράς εργασίας και την προσφορά εργατικού δυναμικού και θα ασκήσουν έντονη πίεση στις συντάξεις και τα συστήματα υγείας. Πρέπει να υπάρξει προβληματισμός όσον αφορά το ρόλο της μετανάστευσης, στο πλαίσιο της στρατηγικής για την καταπολέμηση αυτών των τάσεων. Η αποτυχία προσαρμογής και εκσυγχρονισμού των συστημάτων κοινωνικής προστασίας θα αυξήσει τον κίνδυνο διόγκωσης της ανεργίας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας είναι σημαντικός για τη μετάβαση στην οικονομία που βασίζεται στη γνώση και για την κάλυψη των νέων αναγκών της κοινωνίας. Παρ' ό,τι η κοινωνική προστασία παραμένει αρμοδιότητα των κρατών μελών, η συνεργασία σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα επιτρέψει ένα συλλογικό προβληματισμό για την εξεύρεση των βέλτιστων τρόπων αντιμετώπισης των προκλήσεων, με τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση των διαφόρων συστημάτων κοινωνικής προστασίας.

Η μεγάλη πρόκληση σήμερα είναι η μετάβαση από μια ατζέντα αντιμετώπισης του κοινωνικού αποκλεισμού σε μια ατζέντα για την επίτευξη της κοινωνικής ένταξης και την ενσωμάτωσή της στο επίκεντρο όλων των πολιτικών.

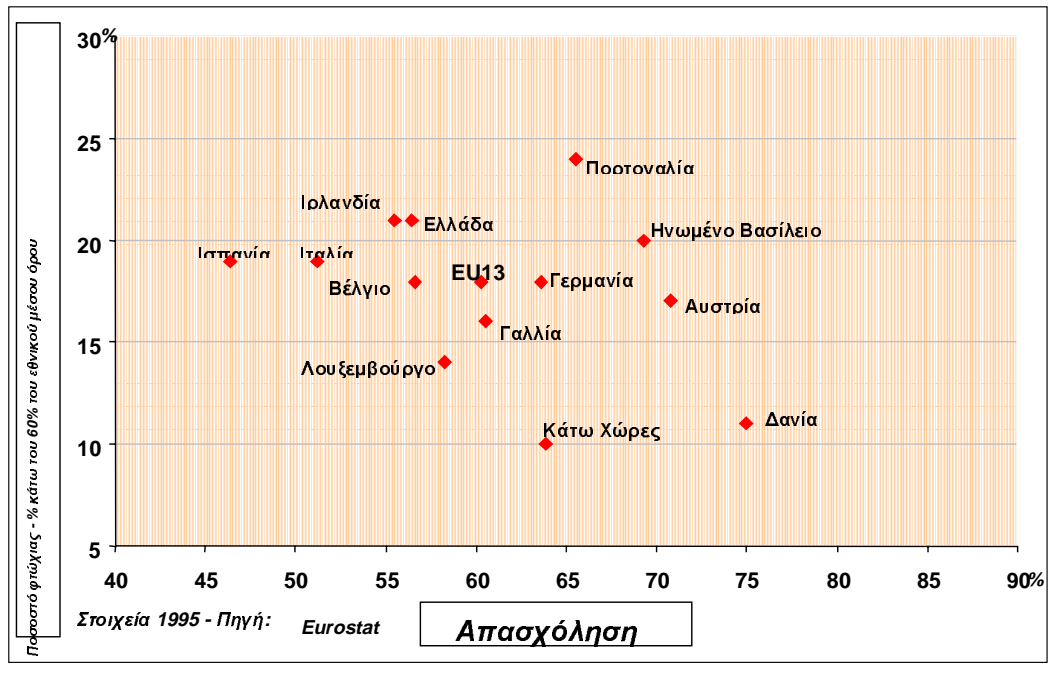
Η ανεργία είναι η κυριότερη αιτία φτώχειας. Σχεδόν δύο στους τρεις ανέργους απειλούνται από τη φτώχεια. Γι' αυτό, το να έχει κανείς μια θέση εργασίας αποτελεί την καλύτερη εξασφάλισή του έναντι του κοινωνικού αποκλεισμού. Βέβαια, η απασχόληση από μόνη της δεν λύνει όλα τα προβλήματα.

Από τη σύγκριση των ποσοστών απασχόλησης με τα ποσοστά φτώχειας³ προκύπτει ότι η φτώχεια μπορεί να είναι σχετικά εκτεταμένη ακόμη και σε κράτη μέλη με υψηλό ποσοστό απασχόλησης. Η αύξηση του ποσοστού απασχόλησης και η μείωση της ανεργίας θα συμβάλλει σημαντικά στη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, ειδικά σε εκείνα τα κράτη μέλη που σήμερα παρουσιάζουν χαμηλά ποσοστά απασχόλησης. Από αυτήν την άποψη, είναι σημαντικό να εστιαστεί η προσοχή στα άτομα που βρίσκονται στο περιθώριο της αγοράς εργασίας, με την επένδυση στον άνθρωπο, για την αύξηση της απασχολησιμότητας και με τη μείωση των εμποδίων εισόδου στην αγορά εργασίας. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων απαιτεί την ανάπτυξη πολύπλευρων πολιτικών, οι οποίες θα προχωρούν πέρα από τα θέματα της αγοράς εργασίας και θα έχουν ως στόχο την αύξηση της κοινωνικής ένταξης και της συμμετοχής.

Η απασχόληση από μόνη της δεν λύνει όλα τα προβλήματα

³ Στον πίνακα, το όριο φτώχειας ορίζεται ως το 60% του μέσου οικογενειακού εισοδήματος του εκάστοτε κράτους (ορισμός της Eurostat). Η βελτίωση των δεικτών και των στατιστικών θα συμβάλλει σημαντικά στις προσπάθειες που καταβάλλουν τα κράτη μέλη για τη μείωση της φτώχειας και του αποκλεισμού.

Φτώχεια και απασχόληση

550

2.4 Διεύρυνση

Στην προσπάθεια ένταξής τους στην Ένωση, οι υποψήφιες χώρες έχουν ως στόχο την ανάπτυξη των οικονομιών, των κοινωνιών και των κοινωνικών συστημάτων τους, σε επίπεδο ανάλογο με αυτό των κρατών μελών. Στόχος τους είναι η άνοδος του βιοτικού επιπέδου και των κοινωνικών προτύπων και η μακροπρόθεσμη αύξηση των επιδόσεων τους όσον αφορά την οικονομία και την απασχόληση. Προετοιμάζοντας την ένταξή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι υποψήφιες χώρες βρίσκονται ήδη στη διαδικασία θέσπισης ενός εκτενούς φάσματος νόμων και κανόνων, που θα εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με το κοινωνικό κεκτημένο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τη στιγμή της ένταξης. Οι υποψήφιες χώρες έχουν να αντιμετωπίσουν όχι μόνο σημαντικές προκλήσεις, κατά τη μετατροπή και προσαρμογή των συστημάτων τους, αλλά και πολλά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και τα κράτη που είναι ήδη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2.5 Διεθνοποίηση

Η διεθνοποίηση και η παγκοσμιοποίηση αποτελούν σημαντικές πτυχές των μεταβαλλόμενων δημοσιονομικών, οικονομικών και εμπορικών συνθηκών που αντιμετωπίζουν η Ευρώπη και τα κοινωνικά της συστήματα. Η αποδοχή της αλλαγής δεν σημαίνει εγκατάλειψη των κοινωνικών στόχων. Αντίθετα, ενισχύει την οικονομική ανάγκη για κοινωνικές επενδύσεις, μέσω καλά σχεδιασμένων κοινωνικών πολιτικών. Σήμερα όσο ποτέ άλλοτε, η οικονομική επίδοση της Ευρώπης θα εξαρτηθεί από το παραγωγικό και καινοτόμο δυναμικό των πολιτών της. Η επένδυση στη γνώση, η δημιουργία προστιθέμενης αξίας, η προσέλκυση νέων οικονομικών δραστηριοτήτων και η διαχείριση των αλλαγών θα επηρεαστούν σε μεγάλο βαθμό από τις δεξιότητες και την προσαρμοστικότητα του εργατικού της δυναμικού.

* * *

3. Η ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

3.1 Προώθηση της ισότητας

Η νέα ατζέντα για την κοινωνική πολιτική περιστρέφεται γύρω από μια σειρά ενεργειών που έχουν σχεδιαστεί για την εξασφάλιση της πλήρους αξιοποίησης των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από τη δυναμική αλληλεπίδραση μεταξύ της οικονομικής και της κοινωνικής πολιτικής και της πολιτικής απασχόλησης, όπως επίσης και για τη συμβολή στην αλληλεπίδραση αυτή. Το κύριο μήνυμα είναι ότι η ανάπτυξη δεν είναι αυτοσκοπός αλλά ένα μέσο για την επίτευξη ενός καλύτερου βιοτικού επιπέδου για όλους. Η κοινωνική πολιτική υποστηρίζει την οικονομική πολιτική και η απασχόληση δεν έχει μόνο οικονομική αλλά και κοινωνική αξία.

Γενικός στόχος είναι η προώθηση της ποιότητας, ως κινητήριας δύναμης για μια αναπτυσσόμενη οικονομία, για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και για την επίτευξη μιας κοινωνίας που θα ενσωματώνει όλους τους πολίτες: ανάπτυξη ισχυρών συνεργασιών, διάλογος και συμμετοχή σε όλα τα επίπεδα, πρόσβαση σε αγαθά, υπηρεσίες και πρόνοια και κοινωνική προστασία που θα είναι προσαρμοσμένη σε μια μεταβαλλόμενη οικονομία και κοινωνία. Η επέκταση της έννοιας της ποιότητας - η οποία είναι γνωστή στον επιχειρηματικό κόσμο - στο σύνολο της οικονομίας και της κοινωνίας θα επιτρέψει τη βελτίωση του συνδυασμού των οικονομικών και των κοινωνικών πολιτικών.

Αυτή η προσέγγιση σημαίνει ότι πρέπει να επιδιωχθεί η ανταγωνιστικότητα, η πλήρης απασχόληση και η ποιότητα στην εργασία, στις εργασιακές σχέσεις και στην κοινωνική πολιτική:

- **Πλήρης απασχόληση** σημαίνει δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας. **Η ποιότητα στην εργασία** περιλαμβάνει τη δημιουργία καλύτερων θέσεων εργασίας και πιο εξισορροπημένους τρόπους συνδυασμού της επαγγελματικής με την προσωπική ζωή. Αυτό είναι προς όφελος τόσο του ατόμου όσο και της οικονομίας και της κοινωνίας. Προϋποθέτει καλύτερες πολιτικές απασχόλησης, δίκαιες αμοιβές και οργάνωση της εργασίας που θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες της εταιρείας και του ατόμου. Βασίζεται στην ύπαρξη υψηλών δεξιοτήτων, δίκαιων προτύπων εργασίας και ικανοποιητικών επιπέδων υγείας και ασφάλειας και περιλαμβάνει την προώθηση της επαγγελματικής και γεωγραφικής κινητικότητας.
- **Η ποιότητα στην κοινωνική πολιτική** προϋποθέτει ένα υψηλό επίπεδο κοινωνικής προστασίας, καλές κοινωνικές υπηρεσίες που θα είναι διαθέσιμες σε όλους τους πολίτες της Ευρώπης, πραγματικές ευκαιρίες για όλους και εξασφάλιση των θεμελιωδών και κοινωνικών δικαιωμάτων. Η καλή απασχόληση και οι κοινωνικές πολιτικές είναι απαραίτητες για την ενίσχυση της παραγωγικότητας και την προσαρμογή στις αλλαγές. Διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο όσον αφορά την πλήρη μετάβαση στην οικονομία που βασίζεται στη γνώση.
- **Η ποιότητα στις εργασιακές σχέσεις** καθορίζεται από την ικανότητα συναίνεσης τόσο κατά τη διάγνωση όσο και κατά την εξεύρεση τρόπων και μέσων για τη θέσπιση μιας ατζέντας προσαρμογής και εκσυγχρονισμού. Σε αυτό περιλαμβάνεται η επιτυχής αντιμετώπιση των βιομηχανικών αλλαγών και των αναδιαρθρώσεων επιχειρήσεων.

3.2 Παράγοντες

Η ατζέντα πρέπει να βασίζεται σε μια βελτιωμένη μορφή διακυβέρνησης. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αποδοθεί ενεργός ρόλος σε όλους τους ενδιαφερόμενους και παράγοντες, παρέχοντας σε αυτούς τη δυνατότητα συμμετοχής στη διαχείριση των πολιτικών που συνδέονται με τη νέα ατζέντα. Όλοι οι παράγοντες - τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα κράτη μέλη, οι περιφερειακές και τοπικές αρχές, οι κοινωνικοί εταίροι, η κοινωνία των πολιτών και οι εταιρείες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο.

Η **Επιτροπή** θα υποβάλλει σχετικές προτάσεις, αξιοποιώντας το δικαίωμα που διαθέτει για την ανάληψη πρωτοβουλιών⁴. Επίσης, θα λειτουργήσει ως καταλύτης και θα υποστηρίξει με όλα τα μέσα που διαθέτει τις πολιτικές των κρατών μελών και άλλων παραγόντων. Θα αναλάβει επίσης την παρακολούθηση και το συντονισμό της υλοποίησης της ατζέντας. Το **Συμβούλιο των Υπουργών** και το **Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο** πρέπει να εκπληρώσουν τις νομοθετικές τους αρμοδιότητες. Στα κράτη μέλη, οι **εθνικές κυβερνήσεις** και οι **περιφερειακές και τοπικές αρχές** πρέπει να αναπτύξουν δικές τους πολιτικές για την υλοποίηση της ατζέντας. **Οι κοινωνικοί εταίροι σε όλα τα επίπεδα** πρέπει να ανταποκριθούν πλήρως στο ρόλο τους, κυρίως όσον αφορά τη διαπραγμάτευση συμφωνιών και τον εκσυγχρονισμό και προσαρμογή του συμβατικού πλαισίου, καθώς και να συμβάλουν στην ανάπτυξη μιας υγιούς μακροοικονομικής πολιτικής. Οι **ΜΚΟ** θα συμπεριληφθούν στην ανάπτυξη ίσων ευκαιριών και πολιτικών που θα ενσωματώνουν όλους τους πολίτες.

Όλοι οι παράγοντες, στον κατάλληλο χρόνο, πρέπει να συμβάλλουν στη δυναμική και διαλογική διαδικασία που απαιτείται για την υλοποίηση της ατζέντας.

3.3 Μέσα

Για την επίτευξη αυτών των προτεραιοτήτων απαιτείται ο κατάλληλος συνδυασμός όλων των υφιστάμενων μέσων, που είναι κυρίως τα εξής:

- Η **ανοιχτή μέθοδος συντονισμού**, που θεσπίστηκε στα πλαίσια της διαδικασίας για την απασχόληση που συμφωνήθηκε στο Λουξεμβούργο και αναπτύχθηκε περαιτέρω στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας και του Feira.
- Η **νομοθεσία**: Πρέπει να αναπτυχθούν ή να προσαρμοστούν πρότυπα, όπου χρειάζεται, για την εξασφάλιση του σεβασμού των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων και για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων. Τα πρότυπα αυτά μπορούν να προκύψουν επίσης από συμφωνίες μεταξύ των κοινωνικών εταίρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Ο **κοινωνικός διάλογος**, ως ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για τον εκσυγχρονισμό των συμβατικών σχέσεων, την προσαρμογή της οργάνωσης της εργασίας και την ανάπτυξη της κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ ευελιξίας και ασφάλειας.
- Τα **διαρθρωτικά ταμεία** και κυρίως το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο**, ως κύριοι κοινοτικοί μηχανισμοί χρηματοδότησης για την υποστήριξη της πολιτικής.
- Η Επιτροπή, όπου χρειάζεται, θα προτείνει **προγράμματα** για την υποστήριξη πολιτικών πρωτοβουλιών.

⁴ Βλ. παράρτημα 1 για τις νέες προτάσεις της Επιτροπής και παράρτημα 2 για τις προτάσεις που εκκρεμούν.

- Η μέθοδος της **ενσωμάτωσης σε όλες τις κύριες πολιτικές**, ως εργαλείο, θα ενισχυθεί και θα αναπτυχθεί περαιτέρω.
- Η **πολιτική ανάλυση και έρευνα** θα υποστηρίξουν την υλοποίηση της ατζέντας για την κοινωνική πολιτική. Για το σκοπό αυτό θα συντάσσονται τακτικές εκθέσεις για την απασχόληση, την ισότητα των φύλων, την κοινωνική κατάσταση και τις εργασιακές σχέσεις.

Οι ευρωπαϊκοί οργανισμοί που δραστηριοποιούνται στον κοινωνικό τομέα συμβάλλουν σημαντικά προς αυτήν την κατεύθυνση. Αυτό ισχύει κυρίως για το ευρωπαϊκό ίδρυμα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας (στο Δουβλίνο), τον ευρωπαϊκό οργανισμό για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία (στο Μπιλμπάο), το ευρωπαϊκό κέντρο παρακολούθησης φαινομένων ρατσισμού και ξеноφοβίας (στη Βιέννη), το ευρωπαϊκό κέντρο για την ανάπτυξη της επαγγελματικής κατάρτισης - CEDEFOP (στη Θεσσαλονίκη) και το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Κατάρτισης (στο Τορίνο).

4. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η επιτυχής υλοποίηση της ατζέντας τα επόμενα χρόνια θα βασιστεί σε συγκεκριμένους στόχους που θα συμφωνηθούν και θα επιτευχθούν με την αξιοποίηση όλων των πρόσφορων μηχανισμών και με τη συμμετοχή όλων των παραγόντων στον κοινωνικό τομέα. Η ατζέντα θα συμβάλλει σημαντικά στο συνδυασμό της οικονομικής και της κοινωνικής πολιτικής και της πολιτικής απασχόλησης, κατά τρόπο που θα μεγιστοποιεί τον οικονομικό δυναμισμό, την αύξηση της απασχόλησης και την κοινωνική συνοχή. Στα πλαίσια αυτής της διαδικασίας θα εξασφαλιστεί η συνεργία και η συνέπεια με άλλους τομείς της πολιτικής, όπως την οικονομική πολιτική, την επιχειρηματική πολιτική, την περιφερειακή πολιτική, τις πολιτικές έρευνας, εκπαίδευσης και κατάρτισης, την κοινωνία των πληροφοριών και την προετοιμασία της διεύρυνσης.

Ενώ δεν είναι όλες οι προτεινόμενες δράσεις νέες, εκείνες που βρίσκονται ήδη σε εξέλιξη έχουν επαναπροσδιοριστεί, σύμφωνα με τις πολιτικές κατευθύνσεις που δόθηκαν στη Λισσαβόνα. Αυτές που έχουν προταθεί ήδη από την Επιτροπή πρέπει να εγκριθούν και να εφαρμοστούν.

4.1 ΠΛΗΡΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

4.1.1 Για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας

4.1.1.1 Στόχος

Υλοποίηση του δυναμικού πλήρους απασχόλησης που διαθέτει η Ευρώπη, με προσπάθειες αύξησης του ποσοστού απασχόλησης όσο το δυνατόν πιο κοντά στο 70%, έως το 2010, και αύξησης του ποσοστού των εργαζόμενων γυναικών σε 60%, το 2010, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές αφετηρίες στα κράτη μέλη.

Η προώθηση της απασχόλησης, του επιχειρηματικού πνεύματος και η επίτευξη υψηλής ποιότητας στην επαγγελματική ζωή αποτελούν κεντρικά σημεία της στρατηγικής. Η διάρθρωση της αγοράς εργασίας - κυρίως ο διαχωρισμός των φύλων και η ύπαρξη χαμηλής ειδίκευσης και αμοιβών - είναι ένα θέμα που πρέπει να αντιμετωπιστεί. Η πρόσβαση στην αγορά εργασίας πρέπει να βελτιωθεί για όλες τις κοινωνικές ομάδες.

Επομένως, στόχος δεν είναι μόνο η δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας αλλά και η βελτίωση της ποιότητάς τους, κυρίως αυτών που συνδέονται με την οικονομία που βασίζεται στη γνώση. Η περαιτέρω εμβάθυνση και ενίσχυση της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση είναι σημαντική για την απελευθέρωση του υφιστάμενου δυναμικού, μέσω των ακόλουθων ενεργειών:

- επικέντρωση των προσπαθειών στη βελτίωση της απασχολησιμότητας των πολιτών και τη μείωση των κενών όσον αφορά τις δεξιότητες, κυρίως με την ανάπτυξη της διαβίου μάθησης και την εκπαίδευση στην πληροφορική καθώς και την επιστημονική και τεχνολογική εκπαίδευση.
- προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος και της δημιουργίας θέσεων εργασίας, με τη διαμόρφωση ενός φιλικού περιβάλλοντος για τη σύσταση και την ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρήσεων, κυρίως ΜΜΕ.
- δημιουργία συνθηκών πλαίσιο και εξάλειψη όλων των εμποδίων που εξακολουθούν να υπάρχουν όσον αφορά την ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών, προκειμένου να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας στον εν λόγω τομέα - συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής οικονομίας.
- απόδοση μεγαλύτερης προτεραιότητας στο θέμα των ίσων ευκαιριών, ανάπτυξη μιας εκτενούς προσέγγισης όσον αφορά την προσαρμοστικότητα του εργατικού δυναμικού και των εταιρειών στις νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας και ενίσχυση της συμβολής όλων των παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών εταίρων.
- επιδίωξη της οικονομικής μεταρρύθμισης των αγορών αγαθών, υπηρεσιών και κεφαλαίων και ενίσχυση του συντονισμού και της συμβολής τους σε μια στρατηγική μακροοικονομικής πολιτικής που θα αποβλέπει στη σταθερότητα, με στόχο την ενίσχυση της απασχόλησης στα πλαίσια της ανάπτυξης.
- ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για την υλοποίηση της στρατηγικής για τη "διαβίου εκπαίδευση όλων των πολιτών".

Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση απαιτεί την ανάληψη δράσης σε όλα τα επίπεδα - σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Κοινότητας και σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

4.1.1.2 Δράση

- περαιτέρω ενίσχυση της διαδικασίας του Λουξεμβούργου, με την υποβολή ετήσιων προτάσεων για τη σύνταξη σχεδίου κοινής έκθεσης για την απασχόληση, κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων σχετικά με την πολιτική απασχόλησης (ενίσχυση και περαιτέρω ανάπτυξη συναφών θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων, όπου χρειάζεται, ποσοτικοποιημένων στόχων). ενσωμάτωση των συμπερασμάτων της Λισσαβώνας στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, για το έτος 2001, και επισκόπηση και εκτίμηση του αντίκτυπου της στρατηγικής το 2002
- πρόταση απόφασης περί θέσπισης κοινοτικών μέτρων ενθάρρυνσης στον τομέα της απασχόλησης (άρθρο 129 της συνθήκης)
- ενίσχυση της διαβίου μάθησης στα πλαίσια των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση

- περαιτέρω ανάπτυξη της διαδικασίας αξιολόγησης των πολιτικών για την αγορά εργασίας, βάσει μιας προσέγγισης ομότιμης επισκόπησης και ανταλλαγής ορθών πρακτικών
- περαιτέρω ανάπτυξη ενός συνόλου κοινών ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών
- ανάπτυξη μιας συστηματικής και τακτικής εκτίμησης του τρόπου με τον οποίο συνεκτιμάται κατά τη διατύπωση και εφαρμογή κοινοτικών πολιτικών και ενεργειών ο στόχος επίτευξης υψηλού επιπέδου απασχόλησης (άρθρο 127 της συνθήκης)
- ενίσχυση του ρόλου του ΕΚΤ, ως κύριου κοινοτικού μηχανισμού για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, στο πλαίσιο υλοποίησης της στρατηγικής απασχόλησης. Εκτίμηση της επίδρασης από την παροχή υποστήριξης εκ μέρους των διαρθρωτικών ταμείων, κυρίως της υποστήριξης που παρέχει το ΕΚΤ, στις πολιτικές απασχόλησης και στις κοινωνικές πολιτικές. Αξιοποίηση των καινοτομιών και των ορθών πρακτικών που αναπτύσσονται στα πλαίσια των κοινοτικών πρωτοβουλιών EQUAL, Interreg III, Leader+ και Urban
- προβολή της τοπικής και περιφερειακής διάστασης της στρατηγικής για την απασχόληση
- εξασφάλιση συνέπειας και μεγαλύτερης συνεργίας ανάμεσα στις οικονομικές και διαρθρωτικές πολιτικές και στις πολιτικές απασχόλησης, κυρίως κατά την προετοιμασία και εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των Γενικών Προσανατολισμών των Οικονομικών Πολιτικών
- έκκληση προς τους κοινωνικούς εταίρους, προκειμένου:
 - να συμβάλλουν και να συνεργαστούν πιο συστηματικά για τη στρατηγική απασχόλησης
 - να προχωρήσουν σε διάλογο και διαβουλεύσεις σε όλα τα επίπεδα, με στόχο την προώθηση της απασχόλησης και κυρίως της διαβίου μάθησης
 - να προωθήσουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο τη θέσπιση κοινών στόχων, που θα αποτελούν σημείο αναφοράς για τις δράσεις των κοινωνικών εταίρων σε εθνικό επίπεδο, βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση.

4.1.2 Πρόβλεψη και διαχείριση των αλλαγών και προσαρμογή στο νέο εργασιακό περιβάλλον

4.1.2.1 Στόχος

Ανάπτυξη μιας θετικής και ενεργούς προσέγγισης όσον αφορά τις αλλαγές, με την παροχή κατάλληλης πληροφόρησης τόσο προς τις εταιρείες όσο και προς τους εργαζομένους, με την αντιμετώπιση των συνεπειών για την απασχόληση και την κοινωνική προστασία από την ολοκλήρωση της οικονομίας και της αγοράς όπως επίσης και με την προσαρμογή των εργασιακών συνθηκών και των συμβατικών σχέσεων στη νέα οικονομία, έχοντας ως στόχο την επιδίωξη μιας νέας ισορροπίας ανάμεσα στην ευελιξία και την ασφάλεια.

Για το σκοπό αυτό θα απαιτηθεί η ανάπτυξη σημαντικής δράσης από τους κοινωνικούς εταίρους σε όλα τα επίπεδα (ευρωπαϊκό, εθνικό, κλαδικό και εταιρικό/επιχειρηματικό), ο καταμερισμός ευθυνών μεταξύ επιχειρήσεων και εργαζομένων, όσον αφορά: την απασχολησιμότητα του εργατικού δυναμικού, την επαγγελματική και γεωγραφική κινητικότητα, τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση των σχέσεων απασχόλησης, τον τρόπο λειτουργίας των κοινωνικών εταίρων, την ανάπτυξη κατάλληλων διαδικασιών πληροφόρησης

και διαβούλευσης και τη δημιουργία μηχανισμών για την πρόληψη και τη διευθέτηση διαφορών. Οι δημόσιες αρχές πρέπει να παρέχουν την απαραίτητη υποστήριξη και τις συνθήκες για την επίτευξη αυτής της προσαρμογής.

Ένα θέμα μείζονος σημασίας είναι η προαγωγή της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία και η εξασφάλιση της κατάλληλης προσαρμογής της νομοθεσίας και των συνοδευτικών μέτρων στον εν λόγω τομέα, υπό το πρίσμα των νέων γνώσεων ή της τεχνολογικής προόδου.

4.1.2.2 Δράση

- ενίσχυση της διάστασης της στρατηγικής απασχόλησης που αφορά την προσαρμοστικότητα
- έναρξη διαβουλεύσεων μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, βάσει του άρθρου 138 της συνθήκης, για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση των σχέσεων απασχόλησης
- συνέχιση των διαπραγματεύσεων σχετικά με την προσωρινή εργασία
- διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους όσον αφορά την ανάγκη δημιουργίας, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εθελοντικών μηχανισμών μεσολάβησης, διαιτησίας και συμβιβασμού για την επίλυση διαφορών
- συμπλήρωση και κωδικοποίηση της κοινοτικής νομοθεσίας για το χρόνο εργασίας
- έγκριση νομοθετικών προτάσεων που εκκρεμούν, κυρίως αυτών που αφορούν το καταστατικό ευρωπαϊκής εταιρείας και την πληροφόρηση και διαβούλευση των εργαζομένων
- κωδικοποίηση και απλοποίηση της νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια
- προσαρμογή και βελτίωση της ισχύουσας νομοθεσίας, λαμβάνοντας υπόψη την κοινοτική νομολογία και το μεταβαλλόμενο κόσμο της εργασίας (π.χ. πτώχευση, υγεία και ασφάλεια)
- προώθηση της ανταλλαγής και της διάδοσης ορθών πρακτικών (μέσω του ευρωπαϊκού δικτύου για την οργάνωση της εργασίας)
- θέσπιση ενός σχεδίου επικοινωνίας και δράσης για την οικονομική συμμετοχή των εργαζομένων
- υποστήριξη πρωτοβουλιών που αφορούν την εταιρική κοινωνική ευθύνη και τη διαχείριση των αλλαγών, με την έκδοση ανακοίνωσης
- απόδοση προσοχής στις κοινωνικές πτυχές των διαδικασιών δημόσιων προμηθειών, με την έκδοση ανακοίνωσης
- έκκληση προς τους κοινωνικούς εταίρους για:
 - την επιδίωξη περαιτέρω διαπραγματεύσεων και συλλογικών συμβάσεων, όπου χρειάζεται, για θέματα που αφορούν την οργάνωση της εργασίας και νέες μορφές απασχόλησης
 - την έναρξη συζητήσεων, οι οποίες ενδεχομένως θα οδηγήσουν σε διαπραγματεύσεις για την κοινή ευθύνη εταιρειών και εργαζομένων, όσον αφορά την απασχολησιμότητα και την

προσαρμοστικότητα του εργατικού δυναμικού, κυρίως από πλευράς επαγγελματικής κινητικότητας

- έκκληση προς το ευρωπαϊκό ίδρυμα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας (στο Δουβλίνο), για τη δημιουργία ενός κατάλληλου μηχανισμού πληροφόρησης όσον αφορά τις αλλαγές, ο οποίος θα μπορεί να λειτουργήσει ως φόρουμ ανταλλαγών
- περαιτέρω ανάπτυξη της κοινοτικής στρατηγικής για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, με την έκδοση ανακοίνωσης

4.1.3 Αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η οικονομία της γνώσης

4.1.3.1 Στόχος

Επιτάχυνση της ανάπτυξης της οικονομίας που βασίζεται στη γνώση, για τη δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας στην Ευρώπη.

Στην προσπάθεια αυτή θα συμπεριληφθεί η επιδίωξη στόχων που θα αφορούν την οικονομία που βασίζεται στη γνώση, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, η εξασφάλιση της διαβίου μάθησης και η μείωση των διαφορών που υπάρχουν όσον αφορά τις δεξιότητες και τα φύλα, η προώθηση νέων μορφών οργάνωσης της εργασίας στη νέα οικονομία καθώς και η απασχόληση των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

4.1.3.2 Δράση

- περαιτέρω ανάπτυξη, στο πλαίσιο της στρατηγικής για την απασχόληση, των κοινωνικών πτυχών της κοινωνίας που βασίζεται στη γνώση
- αύξηση της συνεργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ανάμεσα σε ερευνητικά ιδρύματα, επιστημονικά κέντρα, πανεπιστήμια και σχολές, για την ενίσχυση του επιστημονικού επιπέδου των ευρωπαίων πολιτών και την προσέλκυση περισσότερων ατόμων σε επιστημονικά και τεχνολογικά επαγγέλματα
- περαιτέρω ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης e-Europe
- προώθηση της απασχολησιμότητας και της πρόσβασης των γυναικών στην ΤΠΕ και άλλες επιστημονικές και τεχνολογικές θέσεις εργασίας, κυρίως με την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στη σχετική εκπαίδευση και κατάρτιση
- παρακολούθηση της υλοποίησης του νέου προγραμματισμού του ΕΚΤ, με ιδιαίτερη έμφαση στην επένδυση και την κατάρτιση στον τομέα των τεχνολογιών πληροφόρησης
- εντοπισμός και διάδοση ορθών πρακτικών, σε στενή συνεργασία με την ομάδα υψηλού επιπέδου για την απασχόληση και την κοινωνική διάσταση της κοινωνίας των πληροφοριών
- έκκληση προς τους κοινωνικούς εταίρους να θέσουν στο επίκεντρο των συζητήσεών τους τη διαβίου μάθηση και τις νέες μορφές εργασίας, σε σχέση με την τεχνολογία πληροφόρησης.

4.1.4 Προώθηση της κινητικότητας

4.1.4.1 Στόχος

Εξασφάλιση της de facto εφαρμογής της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων, με την εξάλειψη των εμποδίων όσον αφορά τη γεωγραφική κινητικότητα. Περαιτέρω παρακολούθηση της εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων για την ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων, εξέταση της ανάγκης θέσπισης συγκεκριμένων μέτρων σε τομείς που αποτελούν τον πυρήνα της οικονομίας που βασίζεται στη γνώση και ανάπτυξη μηχανισμών υποστήριξης για τη διευκόλυνση της κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένων των νέων τεχνολογιών.

Στην προσπάθεια αυτή εντάσσεται και η επίλυση πρακτικών και νομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι που ασκούν το δικαίωμά τους ελεύθερης κυκλοφορίας, όπως επίσης και η εξάλειψη των εμποδίων στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, κυρίως όσον αφορά τις συμπληρωματικές συντάξεις και τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και περιφερειών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών απασχόλησης και των φορέων κοινωνικής ασφάλισης.

Είναι σημαντική η προσέγγιση των εθνικών νομοθεσιών που αφορούν τις προϋποθέσεις χορήγησης άδειας εισόδου και διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών, στη βάση μιας κοινής εκτίμησης των δημογραφικών αλλαγών, της κατάστασης στην αγορά εργασίας και της κατάστασης στις χώρες προέλευσης.

4.1.4.2 Δράση

- έγκριση των προτάσεων που έχουν υποβληθεί για την απλοποίηση και την επέκταση του κανονισμού 1408/71 περί κοινωνικής ασφάλισης των διακινούμενων εργαζομένων, προκειμένου να καλύπτει και υπηκόους τρίτων χωρών, και του κανονισμού 1612/68 περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων
- δημιουργία, με την έκδοση ανακοίνωσης, ενός φόρουμ συντάξεων για την επίλυση θεμάτων που αφορούν τις συντάξεις και την κινητικότητα, στο οποίο θα συμμετέχουν όλοι οι αρμόδιοι παράγοντες
- υποβολή πρότασης, ύστερα από συζήτηση στο φόρουμ, για τη δημιουργία ενός μηχανισμού μεταφοράς συμπληρωματικών συντάξεων
- βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων πλευρών, για την επίλυση νομικών και πρακτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι οι οποίοι ασκούν το δικαίωμά τους ελεύθερης κυκλοφορίας
- επίλυση των προβλημάτων που υπάρχουν ακόμη όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία στο δημόσιο τομέα, με την έκδοση ανακοίνωσης
- επισκόπηση των κανόνων που διέπουν το EURES (Ευρωπαϊκές Υπηρεσίες Απασχόλησης)
- ανάληψη συγκεκριμένων ενεργειών για την εξάλειψη των εμποδίων όσον αφορά την κινητικότητα ερευνητών, σπουδαστών, ασκούμενων, διδακτικού προσωπικού και εκπαιδευτών

4.2 ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

4.2.1 Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της κοινωνικής προστασίας

4.2.1.1 Στόχος

Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της κοινωνικής προστασίας προκειμένου να ανταποκρίνεται στη μετάβαση στην οικονομία που βασίζεται στη γνώση και στις αλλαγές των κοινωνικών και οικογενειακών δομών και για την αξιοποίηση του ρόλου της κοινωνικής προστασίας ως παραγωγικού παράγοντα.

Στην πράξη, αυτό σημαίνει την προσαρμογή των συστημάτων προστασίας, έτσι ώστε να ανταμείβεται η εργασία και να παρέχεται ένα ασφαλές εισόδημα, να εξασφαλίζονται οι συντάξεις και να είναι βιώσιμα τα συνταξιοδοτικά συστήματα, να προωθηθεί η κοινωνική ένταξη και να εξασφαλίζεται η παροχή υψηλής ποιότητας και βιώσιμης περίθαλψης υγείας.

Είναι σημαντική η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και η συμμετοχή των αρμόδιων παραγόντων (κοινωνικών εταίρων, ΜΚΟ, φορέων κοινωνικής προστασίας). Θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να ανταποκριθούν στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σε αυτόν τον τομέα.

4.2.1.2 Δράση

- σύσταση της επιτροπής κοινωνικής προστασίας
- συμβολή, με την έκδοση ανακοίνωσης, στον προβληματισμό για το μέλλον της κοινωνικής προστασίας, με την ανάπτυξη μιας μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης προοπτικής
- υποστήριξη της εργασίας της επιτροπής κοινωνικής προστασίας, με την παροχή δεδομένων, προκειμένου να θεσπιστούν στόχοι και δείκτες και να αναπτυχθεί η ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένης της διάστασης του φύλου στα πλαίσια της κοινωνικής προστασίας
- υποβολή ετήσιας έκθεσης για την κοινωνική προστασία, η οποία θα βασίζεται σε στόχους που καθορίζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, για την προετοιμασία από την Επιτροπή και το Συμβούλιο μιας ετήσιας κοινής έκθεσης για την κοινωνική προστασία
- ανάπτυξη στενής συνεργασίας με τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας, τους κοινωνικούς εταίρους και τους φορείς κοινωνικής προστασίας, για την επεξεργασία μιας ατζέντας με θέμα τον εκσυγχρονισμό
- έκκληση προς τους κοινωνικούς εταίρους να επεξεργαστούν και να συζητήσουν τη δική τους συμβολή στον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της κοινωνικής προστασίας

4.2.2 Προώθηση της κοινωνικής ένταξης

4.2.2.1 Στόχος

Πρόληψη και εξάλειψη της φτώχειας και του αποκλεισμού και προώθηση της ενσωμάτωσης και της συμμετοχής όλων των πολιτών στην οικονομική και κοινωνική ζωή.

Για το σκοπό αυτό απαιτείται μια ολοκληρωμένη και εκτενής προσέγγιση, η οποία θα βασίζεται σε όλες τις συναφείς πολιτικές και θα περιλαμβάνει τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου. Στο πλαίσιο αυτό, η εκπαίδευση και η κατάρτιση διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, με την παροχή βασικών δεξιοτήτων.

Η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού απαιτεί επίσης την έντονη συνεργασία σε όλα τα επίπεδα, μεταξύ δημόσιων αρχών, κοινωνικών εταίρων, ΜΚΟ και άλλων ενδιαφερομένων πλευρών.

Η ανοιχτή μέθοδος συντονισμού σε αυτόν τον τομέα, που αποφασίστηκε στη σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβώνα και στο Feira, θα υποστηρίξει ολοκληρωμένες προσπάθειες στα κράτη μέλη, στα πλαίσια των εθνικών σχεδίων δράσης για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης. Θα αναπτυχθούν κατάλληλοι δείκτες, στόχοι και μηχανισμοί συγκριτικής αξιολόγησης για την παρακολούθηση της εξέλιξης και της επιτυχίας αυτών των πολιτικών και σχεδίων, τόσο από πλευράς ενσωμάτωσής τους σε όλες τις πολιτικές όσο και από πλευράς ενσωμάτωσης συγκεκριμένων ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

4.2.2.2 Δράση

- καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού με τη θέσπιση του προτεινόμενου ειδικού προγράμματος δράσης
- θέσπιση στόχων, ανάπτυξη δεικτών, ενίσχυση των στατιστικών και διεξαγωγή μελετών σε όλους τους συναφείς τομείς, για την υποστήριξη της ανοιχτής μεθόδου συντονισμού
- έναρξη διαβουλεύσεων μεταξύ όλων των αρμόδιων παραγόντων, με σκοπό την εξεύρεση βέλτιστων μεθόδων και μέσων για την ενσωμάτωση των ατόμων που αποκλείονται από την αγορά εργασίας, βάσει του άρθρου 137 παρ. 2 της συνθήκης
- ανάπτυξη νέων πολιτικών, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, για την υποστήριξη των προσπαθειών των κρατών μελών
- αξιολόγηση του αντίκτυπου του ΕΚΤ, συμπεριλαμβανομένης της κοινοτικής πρωτοβουλίας Equal, στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης
- δημιουργία περισσότερων και καλύτερων δυνατοτήτων απασχόλησης ευάλωτων ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες, εθνικών ομάδων και νέων μεταναστών, με την ενίσχυση των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση
- δημοσίευση ετήσιας έκθεσης για την πολιτική κοινωνικής ένταξης

4.2.3 Προώθηση της ισότητας των φύλων

4.2.3.1 Στόχος

Προώθηση της πλήρους συμμετοχής των γυναικών στην οικονομική, επιστημονική, κοινωνική, πολιτική και δημόσια ζωή, ως κύριο στοιχείο της δημοκρατίας. Δεν πρόκειται μόνο για ένα ζήτημα δικαιωμάτων αλλά και για ένα καίριο στοιχείο για την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής προόδου.

Οι δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί εδώ και πολύ καιρό σε ευρωπαϊκό επίπεδο όσον αφορά την ισότητα γυναικών και ανδρών πρέπει να διευρυνθούν και να ενσωματωθεί σε όλες τις

συναφείς πολιτικές η διάσταση του φύλου. Ένα κύριο θέμα που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι το πρόβλημα της βίας που ασκείται σε γυναίκες.

4.2.3.2 Δράση

- υλοποίηση της κοινοτικής στρατηγικής πλαίσιο για την ισότητα των φύλων, κυρίως με τη θέσπιση και την εφαρμογή του προτεινόμενου ειδικού προγράμματος για την ισότητα των φύλων και με την περαιτέρω ενίσχυση των δικαιωμάτων ισότητας, αξιοποιώντας πλήρως τη συνθήκη (πρόταση θέσπισης οδηγίας περί ίσης μεταχείρισης σε τομείς άλλους από αυτούς της απασχόλησης και του επαγγέλματος, βάσει του άρθρου 13).
- έγκριση της προτεινόμενης τροποποίησης της οδηγίας του 1976 περί ίσης μεταχείρισης
- στενή παρακολούθηση της εφαρμογής και ενίσχυση του τέταρτου πυλώνα της στρατηγικής απασχόλησης
- ανάπτυξη, παρακολούθηση και αξιολόγηση της ισότητας των φύλων στις δημόσιες αρχές όλων των επιπέδων
- ανάπτυξη, παρακολούθηση και αξιολόγηση της ισότητας των φύλων στην επιστήμη και την τεχνολογία, σε όλα τα επίπεδα
- έκκληση προς τους κοινωνικούς εταίρους να εντείνουν το διάλογό τους, δίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στα ακόλουθα:
 - ίση αμοιβή
 - διαχωρισμός της αγοράς εργασίας λόγω φύλου
 - συνδυασμός της οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής

4.2.4 Ενίσχυση θεμελιωδών δικαιωμάτων και καταπολέμηση των διακρίσεων

4.2.4.1 Στόχος

Εξασφάλιση της ανάπτυξης και του σεβασμού θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων, ως κύριου στοιχείου μιας δίκαιης κοινωνίας και του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Προστασία των προσωπικών δεδομένων των πολιτών στα πλαίσια της σχέσης απασχόλησης.

Αυτό απαιτεί την περαιτέρω εδραίωση και την ενίσχυση των δικαιωμάτων, σε σχέση με υφιστάμενους μηχανισμούς, σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών.

Με βάση την έκδοση της οδηγίας περί ίσης μεταχείρισης ανεξάρτητα από τη φυλετική και εθνική καταγωγή, η θέσπιση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και η έγκριση το 2000, βάσει του άρθρου 13 της συνθήκης, των δύο προτάσεων της Επιτροπής κατά των διακρίσεων οι οποίες ακόμη εκκρεμούν, θα δώσουν νέα ώθηση στον τομέα αυτό και θα συμβάλλουν στην προβολή της μάχης κατά του ρατσισμού.

Η ίση μεταχείριση πρέπει να εφαρμόζεται και για υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα αυτών με μεγαλύτερη περίοδο διαμονής, με σκοπό την ενίσχυση της ενσωμάτωσής τους στη χώρα υποδοχής.

4.2.4.2 Δράση

- έκδοση της προτεινόμενης οδηγίας για την απαγόρευση των διακρίσεων στην απασχόληση λόγω φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκευμάτων ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού
- θέσπιση και εφαρμογή του προτεινόμενου προγράμματος δράσης για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας
- εφαρμογή εκστρατειών ευαισθητοποίησης για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας
- υποβολή εκθέσεων για τη λειτουργία του κέντρου παρακολούθησης φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας
- παρακολούθηση της υλοποίησης της ανακοίνωσης "Για μία Ευρώπη χωρίς φραγμούς για τα άτομα με ειδικές ανάγκες" και προετοιμασία μια έκθεσης υλοποίησης
- πρόταση θέσπισης του 2003 ως ευρωπαϊκού έτους για τα άτομα με ειδικές ανάγκες
- διοργάνωση ετήσιας ευρωπαϊκής ημέρας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες
- έναρξη διαβουλεύσεων μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, βάσει του άρθρου 138 της συνθήκης, για την προστασία των δεδομένων
- έκκληση προς τους κοινωνικούς εταίρους να συμβάλλουν περαιτέρω στην εξάλειψη των διακρίσεων στο χώρο εργασίας

Η νέα μορφή διακυβέρνησης απαιτεί την άμεση συμμετοχή όλων των κύριων παραγόντων, κυρίως των ΜΚΟ και των οργανώσεων που δραστηριοποιούνται σε τοπικό επίπεδο, για την εξασφάλιση της πλήρους συμμετοχής των πολιτών στην κοινωνική πολιτική. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για την αύξηση της ποιότητας της κοινωνικής πολιτικής, όπως ορίζεται στην ατζέντα, όπου θα πρέπει να αναγνωρισθεί πλήρως ο ρόλος των κοινωνικών ΜΚΟ. Επομένως, είναι πολύ σημαντική η συμμετοχή και η σύνθεση των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

- Η Επιτροπή θα οργανώσει ένα τακτικό διάλογο με κοινωνικές ΜΚΟ για θέματα πολιτικής (ένταξη, μη διακριτική μεταχείριση και θεμελιώδη δικαιώματα, ισότητα των φύλων, κοινωνική προστασία).
- Οι ΜΚΟ θα προσκληθούν να συνεργαστούν με τους κοινωνικούς εταίρους και να αναπτύξουν από κοινού πρωτοβουλίες συνεργασίας σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος, όπως η κοινωνική ένταξη, τα θεμελιώδη δικαιώματα και η ισότητα των φύλων.

4.3 ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΣΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

4.3.1 Στόχος

Αποτελεσματική αξιοποίηση του κοινωνικού διαλόγου σε όλα τα επίπεδα, για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίζονται. Προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της αλληλεγγύης και επίτευξη ισορροπίας ανάμεσα στην ευελιξία και την ασφάλεια.

Η ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ως χαρακτηριστικού στοιχείου της συνθήκης, αποτελεί σημαντικό μέσο για τον εκσυγχρονισμό και την περαιτέρω ανάπτυξη του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου αλλά και της μακροοικονομικής στρατηγικής. Πρέπει να συνδέεται άμεσα με τις εξελίξεις σε εθνικό επίπεδο.

4.3.2 Δράση

- διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους σε ευρωπαϊκό επίπεδο με σκοπό τον εντοπισμό τομέων κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων αυτών που προσφέρουν τις καλύτερες δυνατότητες συλλογικών διαπραγματεύσεων
- στενή παρακολούθηση και συνεχής ενημέρωση της μελέτης για την αντιπροσωπευτικότητα των κοινωνικών εταίρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο
- σύσταση ομάδας προβληματισμού για το μέλλον των εργασιακών σχέσεων
- προώθηση της αμοιβαίας επίδρασης του κοινωνικού διαλόγου σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο, με τη διοργάνωση συζητήσεων στρογγυλού τραπεζιού σε εθνικό επίπεδο για θέματα κοινού ενδιαφέροντος (οργάνωση της εργασίας, μέλλον της εργασίας, νέες μορφές εργασίας)
- επισκόπηση από κοινού με τους κοινωνικούς εταίρους της λειτουργίας των δομών του κοινωνικού διαλόγου (τόσο σε διακλαδικό όσο και σε κλαδικό επίπεδο και, εάν χρειαστεί, υποβολή προτάσεων προσαρμογής)
- έκκληση προς τους κοινωνικούς εταίρους να αναπτύξουν δικές τους πρωτοβουλίες στους τομείς αρμοδιότητάς τους, για την προσαρμογή στις αλλαγές
- υλοποίηση της στρατηγικής για τη διαβίου μάθηση και την κατάρτιση

4.4 ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ

4.4.1 Στόχος

Συμβολή στην προετοιμασία της διεύρυνσης της Ένωσης, κάτω από συνθήκες ισόρροπης οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης

4.4.2 Δράση

- περαιτέρω παρακολούθηση της εφαρμογής στις υποψήφιες χώρες των κεκτημένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον κοινωνικό τομέα και στον τομέα της απασχόλησης
- συνέχιση της διεξαγωγής επισκοπήσεων της πολιτικής απασχόλησης (καταλήγοντας σε κοινές αξιολογήσεις) με όλες τις υποψήφιες χώρες
- υποστήριξη της διαδικασίας ενίσχυσης του κοινωνικού διαλόγου και των οργανώσεων των κοινωνικών εταίρων στις υποψήφιες χώρες
- συμβολή στην περαιτέρω ανάπτυξη συναφών ΜΚΟ στις υποψήφιες χώρες
- προώθηση της συνεργασίας μεταξύ οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις υποψήφιες χώρες

- εντοπισμός κοινών θεμάτων και αναγκών και προετοιμασία κοινών αναλύσεων στον τομέα της κοινωνικής προστασίας
- ενσωμάτωση της ισότητας των φύλων στην προενταξιακή στρατηγική
- εξασφάλιση της επιτυχούς συμμετοχής των υποψήφιων χωρών σε κοινοτικά προγράμματα δράσης που εφαρμόζονται στον κοινωνικό τομέα, στα πλαίσια της προενταξιακής στρατηγικής.

4.5 ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

4.5.1 Στόχος

Διευκόλυνση της ανταλλαγής εμπειριών και ορθών πρακτικών, κυρίως με διεθνείς οργανισμούς (ΔΟΕ, ΟΟΣΑ, Συμβούλιο της Ευρώπης).

Κύριος στόχος είναι η ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης και της απασχόλησης, στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης, με το σεβασμό βασικών εργατικών προτύπων και την προώθηση μιας ολοκληρωμένης οικονομικής και κοινωνικής ατζέντας στην παγκόσμια οικονομία.

Η Επιτροπή θα αναπτύξει περαιτέρω τη διμερή συνεργασία με άλλες χώρες για κοινωνικά θέματα και θέματα απασχόλησης, στα πλαίσια διμερών συμφωνιών.

4.5.2 Δράση

- περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας της Κοινότητας με διεθνείς οργανισμούς στον τομέα της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, της κοινωνικής προστασίας και των θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων
- προώθηση της συζήτησης σχετικά με το σεβασμό βασικών εργατικών προτύπων, μέσω του διαλόγου με διεθνείς οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένων της ΔΟΕ και του ΠΟΕ
- ενθάρρυνση των κρατών μελών για την επικύρωση της σύμβασης της ΔΟΕ για την παιδική εργασία
- διοργάνωση διάσκεψης με θέμα την κοινωνική διάσταση των εξωτερικών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

5. ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

5.1 Συστηματική παρακολούθηση και έλεγχος του κοινωνικού "κεκτημένου" και θέσπιση νέων μηχανισμών.

- Δημιουργία ομάδας υψηλού επιπέδου με δημόσιους υπαλλήλους των κρατών μελών, η οποία θα συνεργάζεται με την Επιτροπή για την εφαρμογή και την επισκόπηση της κοινοτικής νομοθεσίας και τη διευκόλυνση της μεταφοράς της στις εθνικές νομοθεσίες (συνθήκες εργασίας, ίση μεταχείριση γυναικών και ανδρών, καταπολέμηση των διακρίσεων).

- Ανάπτυξη δικτύων εθνικών επιθεωρητών εργασίας για την παρακολούθηση της εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας, βάσει των υφιστάμενων δομών στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας.
- 5.2 Η ενδιάμεση επισκόπηση της ατζέντας το 2003 θα επισημάνει επίσης αυτήν την προσέγγιση. Στις αρχές του 2003 θα διοργανωθεί ένα πολιτικό φόρουμ, με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων πλευρών, για την προετοιμασία αυτής της επισκόπησης.
- 5.3 Βελτίωση των στατιστικών περί απασχόλησης και κοινωνικών θεμάτων, για τη στενότερη παρακολούθηση των πολιτικών εξελίξεων. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη και άλλους κύριους παράγοντες, προκειμένου να εντοπιστούν κατάλληλοι ολοκληρωμένοι δείκτες και σημεία αναφοράς. Η συνεχής αξιολόγηση θα επιτρέψει την τακτική παρακολούθηση και την ενημέρωση της ατζέντας.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η νέα κοινωνική ατζέντα αποτελεί τη στρατηγική απάντηση για τον εκσυγχρονισμό του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου και την εφαρμογή στην πράξη των πολιτικών δεσμεύσεων της συνόδου κορυφής στη Λισσαβόνα. Για το σκοπό αυτό, η ατζέντα βασίζεται στην πρόοδο που έχει επιτευχθεί από την εφαρμογή προηγούμενων προγραμμάτων κοινωνικής δράσης στον τομέα της απασχόλησης και στον κοινωνικό τομέα και επιδιώκει την περαιτέρω εφαρμογή της συνθήκης του Άμστερνταμ.

Ο εκσυγχρονισμός του ευρωπαϊκού κοινωνικού προτύπου αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση της αμοιβαίας ενίσχυσης της οικονομικής και της κοινωνικής πολιτικής, σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Από αυτήν την άποψη, η νέα ατζέντα θα διαδραματίσει θεμελιώδη ρόλο για τις οικονομικές αλλά και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, στα πλαίσια μιας ενεργούς στρατηγικής, η οποία θα συνδυάζει το δυναμισμό, την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα με τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και την κοινωνική συνοχή. Θα επιβεβαιώσει στις υποψήφια χώρες ότι ο δρόμος "ποιότητας" που ακολουθούν κατά την προετοιμασία τους για την ένταξη είναι επωφελής τόσο για την οικονομική όσο και για την κοινωνική τους κατάσταση.

Η νέα ατζέντα περιέχει συγκεκριμένες ενέργειες και προτάσεις της Επιτροπής όπως επίσης και ένα πολιτικό πλαίσιο, στο οποίο όλοι οι συμμετέχοντες μπορούν να αναλάβουν κάποιο ρόλο, και κινητοποιεί τους κοινοτικούς μηχανισμούς και τα μέσα για την επίτευξη προόδου, σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την ποικιλότητα των συστημάτων και των πολιτικών που εφαρμόζονται σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

(2000 – 2005)

Για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας

- Ετήσια παρουσίαση του πακέτου για την απασχόληση
- υποβολή πρότασης απόφασης περί θέσπισης κοινοτικών μέτρων ενθάρρυνσης στον τομέα της απασχόλησης (άρθρο 129 της συνθήκης) (2000)
- έκκληση προς τους κοινωνικούς εταίρους το 2000, για:
 - να συμβάλλουν και να συνεργαστούν πιο συστηματικά στα πλαίσια της στρατηγικής για την απασχόληση
 - να αναπτύξουν διάλογο και διαπραγματεύσεις σε όλα τα ενδεικνυόμενα επίπεδα, κυρίως όσον αφορά τη διαβίου μάθηση, με σκοπό την ανάπτυξη της απασχόλησης
 - να αρχίσουν σε ευρωπαϊκό επίπεδο τη διαδικασία για τη θέσπιση κοινών στόχων, βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, οι οποίοι θα αποτελέσουν το σημείο αναφοράς για τους κοινωνικούς εταίρους σε εθνικό επίπεδο
- υποστήριξη της τοπικής και περιφερειακής διάστασης της στρατηγικής για την απασχόληση (έκδοση ανακοινώσεων για την τοπική ανάπτυξη το 2000 και το 2001)
- εις βάθος επισκόπηση και αξιολόγηση της επίδρασης της διαδικασίας του Λουξεμβούργου (2002)

Πρόβλεψη και διαχείριση των αλλαγών και προσαρμογή στο νέο εργασιακό περιβάλλον

- έκδοση ανακοίνωσης για τις κοινωνικές πτυχές των διαδικασιών που εφαρμόζονται για τις προμήθειες του δημοσίου (2000)
- έναρξη διαβουλεύσεων των κοινωνικών εταίρων βάσει του άρθρου 138 της συνθήκης για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση των σχέσεων απασχόλησης (2000)
- συνέχεια των διαπραγματεύσεων για την προσωρινή εργασία (2001)
- έκδοση ανακοίνωσης και διοργάνωση διάσκεψης για την εταιρική κοινωνική ευθύνη (προσέγγιση που περιέχει τρία ουσιώδη σημεία) (2001)
- διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους για την ανάγκη θέσπισης, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εθελοντικών μηχανισμών μεσολάβησης, διαιτησίας και συμβιβασμού για την επίλυση διαφορών
- έκδοση ανακοίνωσης και σχεδίου δράσης για την οικονομική συμμετοχή των εργαζομένων (2001)
- συμπλήρωση και κωδικοποίηση της κοινοτικής νομοθεσίας για το χρόνο εργασίας (2002)

- κωδικοποίηση και απλοποίηση της νομοθεσίας για την υγεία και την ασφάλεια (2002)
- έκδοση ανακοίνωσης για μια κοινοτική στρατηγική για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία (2002)

Αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η οικονομία που βασίζεται στη γνώση

- έκκληση προς τους κοινωνικούς εταίρους να επικεντρώσουν τις συζητήσεις τους στη διαβίωση μάθηση και στις νέες μορφές εργασίας που αφορούν την τεχνολογία πληροφόρησης (2000).

Προώθηση της κινητικότητας

- έκδοση απόφασης της Επιτροπής για τη δημιουργία ενός φόρουμ συντάξεων, με σκοπό την αντιμετώπιση του θέματος των συμπληρωματικών συντάξεων και της κινητικότητας, από κοινού με όλους τους αρμόδιους παράγοντες (2000)
- πρόταση, ύστερα από συζήτηση στο φόρουμ, για ένα μηχανισμό μεταφοράς των συντάξεων (2002)
- έκδοση ανακοίνωσης για τα προβλήματα που εξακολουθούν να υπάρχουν όσον αφορά την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα (2002)
- επισκόπηση των κανόνων που διέπουν το EURES (2002)
- ανάληψη συγκεκριμένων ενεργειών για την εξάλειψη των εμποδίων όσον αφορά την κινητικότητα ερευνητών, σπουδαστών, ασκούμενων, διδακτικού προσωπικού και εκπαιδευτών

Εκσυγχρονισμός και βελτίωση της κοινωνικής προστασίας

- έκδοση ανακοίνωσης για το μέλλον της κοινωνικής προστασίας, με μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη προοπτική, με ιδιαίτερη αναφορά στις συντάξεις (2000)

Προώθηση της κοινωνικής ένταξης

- έναρξη διαβουλεύσεων με όλους τους αρμόδιους παράγοντες, βάσει του άρθρου 137 παρ. 2 της συνθήκης, για την εξεύρεση βέλτιστων μεθόδων και μέσων για την ενσωμάτωση ατόμων που αποκλείονται από την αγορά εργασίας
- αξιολόγηση του αντίκτυπου του ΕΚΤ, συμπεριλαμβανομένης της κοινοτικής πρωτοβουλίας Equal, όσον αφορά την προώθηση της κοινωνικής ένταξης (2003)

Προώθηση της ισότητας των φύλων

- περαιτέρω ενίσχυση των δικαιωμάτων περί ισότητας, με πλήρη αξιοποίηση της συνθήκης: υποβολή πρότασης για την έκδοση οδηγίας περί ίσης μεταχείρισης σε τομείς άλλους από αυτούς της απασχόλησης και του επαγγέλματος, βάσει του άρθρου 13 (2002)

Ενίσχυση θεμελιωδών δικαιωμάτων και καταπολέμηση των διακρίσεων

- έκδοση έκθεσης για τη λειτουργία του κέντρου παρακολούθησης φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας (2001)
- παρακολούθηση της εφαρμογής της ανακοίνωσης "Για μία Ευρώπη χωρίς φραγμούς για τα άτομα με ειδικές ανάγκες" και προετοιμασία μια έκθεσης υλοποίησης για το 2003
- υποβολή πρότασης για τη διοργάνωση ευρωπαϊκού έτους για τα άτομα με ειδικές ανάγκες το 2003 (2001)
- έναρξη διαβουλεύσεων με τους κοινωνικούς εταίρους για την προστασία των δεδομένων, βάσει του άρθρου 138 της συνθήκης (2001)

Πρώθηση της ποιότητας στις εργασιακές σχέσεις

- δημιουργία ομάδας προβληματισμού για το μέλλον των εργασιακών σχέσεων (2000)
- γνωμοδότηση των κοινωνικών εταίρων με σκοπό τον εντοπισμό τομέων κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των τομέων που προσφέρουν τις καλύτερες δυνατότητες συλλογικών διαπραγματεύσεων (2001)
- διοργάνωση διάσκεψης με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, με θέμα τη λειτουργία των δομών του κοινωνικού διαλόγου (τόσο σε διακλαδικό όσο και σε κλαδικό επίπεδο και, εάν χρειαστεί, υποβολή προτάσεων για προσαρμογές. 2002: διοργάνωση για το σκοπό αυτό διάσκεψης των κοινωνικών εταίρων)

Προετοιμασία για τη διεύρυνση

- περαιτέρω παρακολούθηση της εφαρμογής από τις υποψήφιες χώρες του κοινοτικού κεκτημένου στον κοινωνικό τομέα και τον τομέα της απασχόλησης
- συνέχιση της διεξαγωγής επισκοπήσεων της πολιτικής απασχόλησης (καταλήγοντας σε κοινές αξιολογήσεις) με όλες τις υποψήφιες χώρες (2000-2001)
- εξασφάλιση της επιτυχούς συμμετοχής των υποψήφιων χωρών σε κοινοτικά προγράμματα δράσης στον κοινωνικό τομέα, στα πλαίσια της προενταξιακής στρατηγικής (2000-2001)

Πρώθηση της διεθνούς συνεργασίας

- υποβολή πρότασης σύστασης για την επικύρωση της σύμβασης της ΔΟΕ για την παιδική εργασία (2001)
- διοργάνωση διάσκεψης για την κοινωνική διάσταση των εξωτερικών σχέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2001)

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΚΚΡΕΜΟΥΝ

- Τροποποιήσεις στον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση των διακινούμενων εργαζομένων, όσον αφορά τα ακόλουθα:
 - επέκταση στους υπηκόους τρίτων χωρών - COM (97) 561 τελικό (ΕΕ C6 της 10.1.98, σ. 15)
 - διάφορες τροποποιήσεις - COM (2000) 186 τελ. της 28.4.2000
 - παροχές πρόωρης συνταξιοδότησης – COM (95) 735 τελ. (ΕΕ C 62 της 1.3.96, σ. 14)
 - απασχόληση – COM (95) 734 τελ. (ΕΕ C 68 της 6.3.96, σ.11), όπως τροποποιήθηκε με το COM (97) 158 τελ. (ΕΕ C 161 της 28.5.97, σ.5)
 - συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης – COM (98) 779 τελ. (ΕΕ C 38 της 12.2.99, σ.10)
- Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 του Συμβουλίου σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων εντός της Κοινότητας - COM (98) 394 τελ. της 22.7.1998 (ΕΕ C 344 της 12.11.1998, σ. 9)
- Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 68/360/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και τη διαμονή των εργαζομένων των κρατών μελών και των οικογενειών τους στο εσωτερικό της Κοινότητας – COM (98) 394 τελ. της 22.7.1998 (ΕΕ C 344 της 12.11.1998, σ. 12)
- Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση συμβουλευτικής επιτροπής για την ελεύθερη διακίνηση και την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων εντός της Κοινότητας και για τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και (ΕΟΚ) αριθ. 1408/71 του Συμβουλίου – COM (98) 394 τελ. της 22.7.1998 (ΕΕ C 344 της 12.11.1998, σ. 16)
- Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την εφαρμογή της απόφασης 3/80 του Συμβουλίου Σύνδεσης ΕΟΚ – Τουρκίας – COM (83) 13 τελ. (ΕΕ C 110 της 25.4.83, σ.1)
- Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για τη σύσταση επιτροπής κοινωνικής προστασίας – COM (2000) 134 τελ.
- Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου περί της θέσπισης ενός γενικού πλαισίου για την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς μέσα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα – COM (98) 612 τελ. (ΕΕ C 2 της 5.1.99, σ.3)
- Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου περί των ελαχίστων προδιαγραφών ασφάλειας και υγείας που αφορούν την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους οφειλόμενους στους φυσικούς παράγοντες– COM (92) 560 τελ. (ΕΕ C 77 της 18.3.93, σ. 12)

- Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τις μεταφορικές δραστηριότητες και τους χώρους εργασίας επί των μέσων μεταφοράς - COM (92) 234 τελ., (EE C 25 της 28.1.93, σ. 17), όπως τροποποιήθηκε από το COM (93) 421 τελ. (EE C 294 της 30.10.93, σ.4)
- Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου περί των ελάχιστων προδιαγραφών για τη βελτίωση της κινητικότητας και της ασφαλούς μεταφοράς των εργαζομένων με μειωμένη κινητικότητα από και προς τον τόπο εργασίας- COM (90) 588 τελ. (EE C 68 της 16.3.91, σ. 7), όπως τροποποιήθηκε από το COM (91) 539 τελ. (EE C 15 της 21.1.92, σ. 18)
- Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου που τροποποιεί για δεύτερη φορά την οδηγία 89/655/ΕΟΚ σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις υγείας και ασφάλειας για τη χρησιμοποίηση από τους εργαζομένους προσωρινών εξοπλισμών εργασίας (2η ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) – COM (98) 678 τελ. (EE C 247 της 31.8.99, σ.23)
- Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί της θέσπισης ενός κοινοτικού προγράμματος δράσης για την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού – COM (2000) 368 τελ. της 16.6.2000
- Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 76/207/ΕΟΚ περί της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών όσον αφορά την πρόσβαση σε απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση και προώθηση και τις συνθήκες εργασίας (Kalanke) – COM (96) 93 τελ. (EE C 179 της 22.6.96, σ.8)
- Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την πλήρη εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στα εκ του νόμου και στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης – COM (87) 494 τελ. (EE C 309 της 19.11.87, σ. 10)
- Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου περί διαμόρφωσης γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και το επάγγελμα – (COM (99) 565 τελ. της 25.11.99
- Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου περί της θέσπισης κοινοτικού προγράμματος δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων – (COM (99) 567 τελ. της 25.11.99
- Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 76/207/ΕΟΚ περί της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισεως ανδρών και γυναικών, όσον αφορά την πρόσβαση σε απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση και προώθηση και τις συνθήκες εργασίας – COM (2000) 334 τελ. της 7.6.2000
- Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για το συνοδευτικό πρόγραμμα του κοινοτικού πλαισίου για την ισότητα των φύλων (2001- 2005) – COM (2000) 335 τελ. της 7.6.2000
- Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την αντικατάσταση δύο τακτικών μελών της Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου – COM (2000) 187 τελ. της 31.3.2000
- Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Σχετικά με την Ευρωπαϊκή Συμφωνία για την οργάνωση του χρόνου εργασίας του ιπτάμενου προσωπικού της πολιτικής αεροπορίας που συνάφθηκε από την Ένωση Ευρωπαϊκών Αεροπορικών Εταιρειών

(ΑΕΑ), την Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Εργαζομένων στις Μεταφορές (ETF), την Ευρωπαϊκή Ένωση Προσωπικού Θαλάμων Διακυβέρνησης Αεροσκαφών (ECA), την Ευρωπαϊκή Ένωση Αερομεταφορέων των Περιφερειών της Ευρώπης (ERA) και τη Διεθνή Ένωση για τις Ναυλωμένες Πτήσεις (IACA) - COM (2000) 382 τελ. της 23.6.2000